

Eriaruanne

Euroopa investeerimisnõustamise keskus Kuigi keskus loodi investeeringute suurendamiseks ELis, on selle mõju seni väike

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Sisukord

	Punkt
Kokkuvõte	I–IX
Sissejuhatus	01–08
Auditi ulatus ja lähenemisviis	09–12
Tähelepanekud	13–59
Keskus loodi nõudlusel põhineva vahendina ja vähese eelneva hindamisega	13–23
Enne keskuse loomist tehti vähe eelhindamist	14–18
Arvestades keskuse käsituses olnud ressursse, oli talle 2018. aasta lõpuks esitatud vähe selliseid taotlusi, millest oleksid võinud saada nõustamisülesanded	19–23
Toetusesaajad olid keskuse osutatud nõustamisteenustega väga rahul, kuid need ei keskendunud prioriteetidele	24–50
Toetusesaajad olid neile pakutud kohandatud nõustamisega väga rahul	25–27
Keskusel puudusid selge strateegia ja menetlused, et toetus prioriteetidele fookustada	28–32
Ülesanded hõlmasid küll prioriteetseid sektoreid ja liikmesriike, kuid täitmata nõustamisvajaduste paremaks täitmiseks oleks vaja olnud ennetavamalt lähenemisviisi	33–40
Hoolimata keskuse jõupingutustest arenes koostöö riiklike tugipankadega nõustamistegevuse geograafilise katvuse parandamiseks aeglaselt	41–50
On vähe tõendeid selle kohta, et keskus oleks aidanud oluliselt suurendada investeringuteks sobivate projektide arvu	51–59
Ebapiisav kontroll selle üle, kas keskuse nõustamisülesanded päädisid investeringutega	52–55
2018. aasta lõpuks oli täidetud vaid väike arv nõustamisülesandeid	56–59
Järeldused ja soovitused	60–64

Lisad

I lisa. Praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames toimivad tehnilise abi algatused

II lisa. Auditimetoodika

III lisa. EIP ja riiklike tugipankade vahel sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumid (2015–2018)

IV lisa. Keskuse tulemuslikkuse raamistik

V lisa. Kontrollikoja analüüs keskuse väljundite ja tulemuste seirenäitajate kohta

VI lisa. Keskusele esitatud taotlused, mis on seotud EIP/EFSI heakskiidetud või allkirjastatud toimingutega

Akronüümid ja lühendid

Mõisted

Komisjoni ja EIP vastused

Auditirühm

Ajakava

Kokkuvõte

I Euroopa investeerimisnõustamise keskus (edaspidi „keskus“) loodi 2015. aastal koos Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondiga osana Euroopa investeerimiskavast, mille eesmärk on hoogustada investeeringuid pärast majanduskriisi. Keskuse ülesanne on toetada investeeringuid reaalmajandusse, osutades projektiarendajatele nõustamisteenuseid (lisaks juba teistest ELi programmide pakutavatele nõustamisteenustele). Keskus tegutseb komisjoni ja Euroopa Investeerimispannga partnerlusena ning teeb koostööd riiklike tugipankade ning Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupangaga.

II Meie auditi eesmärk oli hinnata, kas keskus on osutunud tõhusaks investeeringute suurendamise vahendiks. Eelkõige uurisime, kas keskus

- 1) loodi asjakohaselt, et rahuldada vajadust nõustamisteenuste järel lisaks sellistele teenustele, mida pakutakse juba muudest ELi allikatest;
- 2) toimis ettenähtud viisil oma eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas tegi koostööd partneritega;
- 3) on aidanud suurendada investeeringuteks sobivate projektide arvu.

III Meie audit hõlmas keskuse tegevust alates selle käivitamisest 2015. aastal kuni detsembrini 2018. Tutvusime keskuse dokumentidega, intervjuerisime asjaomaseid EIP ja komisjoni talitusi, analüüsisime keskuse juhtimisandmeid, vaatasime läbi keskuse nõustamisülesannetest moodustatud valimi ning küsitlesime keskusega koostööd tegevaid riiklikke tugipanku ja keskuse toetatavate nõustamisteenuste lõppsaajaid.

IV 2018. aasta juunis tegi komisjon ettepaneku InvestEU programmi kohta programmitöö perioodiks 2021–2027, sealhulgas InvestEU nõustamiskeskuse kohta, mis asendaks nii olemasolevat keskust kui ka mitut muud ELi tsentraalselt hallatavat nõustamisalgatust. Meie aruandes esitatakse kavandatud uue keskuse jaoks oluline analüüs ja soovitused.

V Järeldame, et 2018. aasta lõpu seisuga ei olnud keskus veel osutunud tõhusaks investeeringute suurendamise vahendiks. Leidsime, et keskus loodi nõudlusel põhineva vahendina, kuid seejuures hinnati eelnevalt piiratud ulatuses nõustamisvajadusi, tõenäolist nõudlust ja vajaminevaid vahendeid. Arvestades keskuse käsutuses olnud ressursse, esitati talle tegelikult vähe selliseid taotlusi, millest oleksid võinud saada nõustamisülesanded.

VI Leidsime ka, et keskus täitis suuresti eesmärgi pakkuda toetusesaajatele neile sobivaid ja nende jaoks kohandatud nõustamisteenuseid. Keskusel ei olnud aga piisavalt selget strateegiat ega kehtestatud kriteeriume ja menetlusi toetuse suunamiseks sinna, kus see võiks anda kõige rohkem lisaväärtust investeerimisprojektide arvu suurendamisel, kuigi keskus registreeris suurema osa selleks vajalikust teabest. Leidsime, et mõned toetusesaajad kahtlesid, kas keskuse toetus täiendas teistest allikatest pakutavaid nõustamisteenuseid, ning et keskuse nõustamisülesannetega oli toetatud vaid veidi enam kui 1% kõnealuse ajavahemiku EFSI finantstoimingutest. Kuigi enamik nõustamisülesandeid tehti väga tähtsates sektorites ja liikmesriikides, olid vaid vähesed nõustamisülesanded seotud kõige suuremate nõustamisvajadustega liikmesriikide prioriteetsete sektoritega. Seega oleks vaja olnud ennetavamalt lähenemisviisi, et paremini täita üldiseid rahuldamata nõustamisvajadusi. Hoolimata keskuse jõupingutustest arenes aeglaselt ka koostöö partneritega nõustamistegevuse geograafilise katvuse parandamiseks; seda põhjustas õiguslik keerukus ning riiklike tugipankade erinev koostöövalmidus ja -suutlikkus.

VII Lõpetuseks leidsime piiratud hulgal tõendeid selle kohta, et keskus oleks aidanud 2018. aasta lõpu seisuga oluliselt suurendada investeringuteks sobivate projektide arvu. Keskusel puudusid piisavad menetlused, et pidada arvet vaatlusalusel perioodil keskuse nõustamisülesannete põhjal tehtud investeringute üle, mistõttu oli raske jälgida ja hinnata keskuse tegevuse sellealast tulemuslikkust. Keskus oli 2018. aasta lõpuks andnud nõu liiga vähestele ettevõtetele, et see oleks märkimisväärselt panustanud investeringute suurendamisse. Pealegi, kuna keskus toetas peamiselt varajases etapis projekte, võib selle mõju ilmned a ainult pikemas perspektiivis.

VIII Esitame oma tähelepanekute põhjal järgmised soovitused:

- edendada keskuse tegevuse laialdasemat kasutamist;
- fookustada toetus rohkem prioriteetidele;
- parandada tulemuslikkuse mõõtmist.

IX Soovitame kasutada keskuse tegevusest saadud kogemusi InvestEU programmi (2021–2027) raames loodavas InvestEU nõustamiskeskuses.

Sissejuhatus

01 2014. aasta novembris käivitasid Euroopa Komisjon (edaspidi „komisjon“) ja Euroopa Investeerimispank (EIP) **Euroopa investeerimiskava**¹, et reageerida investeeringute vähenemisele Euroopas alates finants- ja majanduskriisi algusest 2008. aastal. Euroopa investeerimiskava koosnes järgnevalt kolmest sambast:

- Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI)², millest rahastatakse ELi eelarvetagatisega toetatavaid investeeringuid;
- **Euroopa investeerimisnõustamise keskus**, mis pakub nii era- kui ka avaliku sektori projektiarendajatele tehnilist abi; ja Euroopa investeerimisprojektide portaal (EIPP) – veebiplatvorm, mis aitab ELis registreeritud projektide elluvijatel investoreid leida;
- meetmed investeeringute ees seisvate takistuste kõrvaldamiseks ja investeerimistingimuste parandamiseks kogu Euroopas.

02 Euroopa investeerimiskava teise samba eesmärk oli edendada ja arendada investeeringuteks sobivaid projekte, et tagada investeeringuteks eraldatud rahastamise jõudmine reaalmajandusse. EL võttis 2015. aastal vastu määruse³, millega luuakse EFSI, Euroopa investeerimisnõustamise keskus ja Euroopa investeerimisprojektide portaal. Määruses kirjeldatakse keskuse eesmärki järgmiselt: „anda olemasolevatele EIP ja komisjoni nõustamisteenustele tuginedes nõuandvat tuge investeerimisprojektide väljaselgitamiseks, ettevalmistamiseks ja arendamiseks ning tegutseda ühtse projektide rahastamise tehnilise nõustamise keskusena liidus“. Keskus pidi toetama EFSI poliitilisi prioriteete, sealhulgas energeetikat, transporditaristut, keskkonda ja ressursitõhusust ning VKEsid, ning aitama projektiarendajatel vajaduse korral täita EFSI kaudu antava ELi tagatise kasutamise kriteeriume⁴. EFSI määrusega nähti ka ette, et keskus teeb koostööd sarnaste teenustega ELi, riiklikul, piirkondlikul ja kohalikul tasandil, et tagada teenuste laialdane katvus, teadmiste jagamine ja projektide ettevalmistamine.

¹ COM(2014) 903 final, Brüssel, 26. november 2014.

² 2019. aastal avaldas kontrollikoda eriaruande „Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond: täieliku edu tagamiseks on vaja meetmeid“.

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/1017, mida on muudetud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusega (EL) 2017/2396 (ELT L 345, 27.12.2017, lk 34).

⁴ EFSI määruse artikkel 6.

03 2014.–2020. aasta mitmeaastase finantsraamistiku raames pakkus EL juba nõustamist mitmesuguste algatuste raames. Olemasolevad investeerimishõustamise algatused erinesid poliitikavaldkonniti, erinevad olid ka summad, toetuse andjad ja toetusesaajate makstavad tasud. Kokku nähti nende algatuste jaoks eelarves ette ligikaudu 100 miljonit eurot nõustamistoetust aastas (üksikasjalik teave on esitatud *lisas*), st 700 miljonit eurot mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 seitsme aasta jooksul. Keskus loodi 2015. aasta keskel, et osutada nõustamisteenuseid lisaks juba olemasolevatele teenustele⁵.

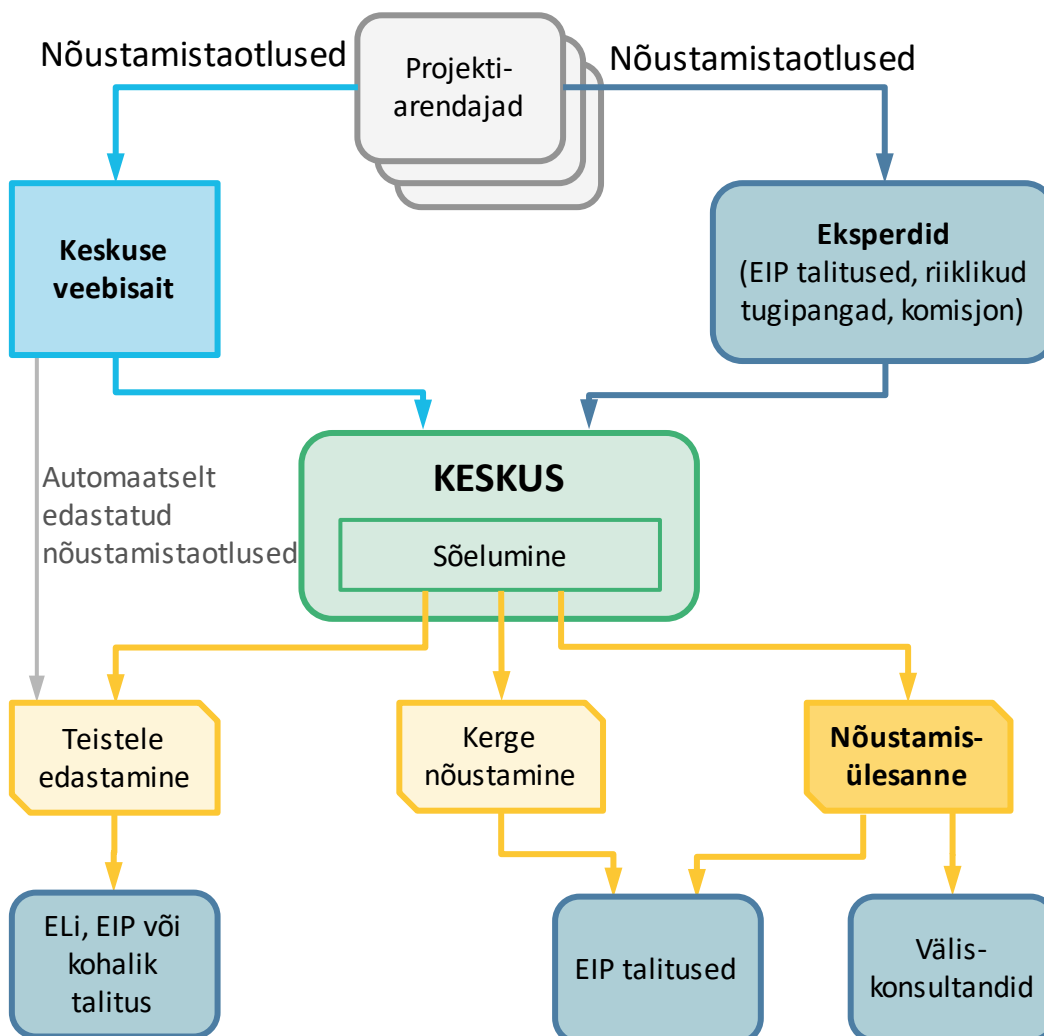
04 Keskus tegutseb **komisjoni ja EIP partnerlusena**. Selle töökord on sätestatud partnerluse raamlepingus, mis allkirjastati ELi ja EIP vahelise kehtiva 2014. aasta finants- ja haldusraamistiku lepingu põhjal. Keskus on nõustamisteenuste osutamiseks suuruselt kolmas ELi tehnilise abi allikas; temast suuremad on vaid ühisabi Euroopa piirkondade projektide toetamiseks (JASPERS) ja Euroopa kohaliku energiaabi fond (ELENA). ELi eelarvest kaetakse 75% keskuse aastaeelarvest (kuni 20 miljonit eurot) ning EIP katab ülejäänud 25% (kuni 6,6 miljonit eurot). Keskuse eelarve ja tööprogrammid kehtestatakse iga-aastastes eritoetuslepingutes, mida rakendatakse tavaliselt kolme kuni nelja aasta jooksul. Keskust juhib neljaliikmeline koordineerimiskomitee, mis koosneb kahest komisjoni ja kahest EIP esindajast. Koordineerimiskomitee vastutab strateegia ja poliitika läbivaatamise, keskuse tegevuse järelevalve, sidusrühmadele aruannete esitamise, teenuste valiku ja hinnapoliitika heakskiitmise eest. Keskuse igapäevast tööd teeb EIP töötajatest koosnev rühm. EIP esitab igal aastal Euroopa Parlamendile, nõukogule ja komisjonile aruande keskuse tegevuse ja eelarve kohta.

05 Keskuse menetleb **nõustamistaotlusi** (*joonis 1*). Keskus saab nõustamisteenuste osutamiseks taotlusi kas otse oma veebisaidi kaudu või ekspertidelt, nimelt EIP talitustelt, riiklikelt tugipankadelt ja komisjonilt. Keskuse tugirühm registreerib taotlused ja otsustab, kuidas neile vastata (nn sõelumine). Keskus võib küsida lisateavet, suunata üldised päringud kõige asjakohasemale ELi, EIP või kohalikule teenuseosutajale, korraldada päringutele põhjalikumate vastuste koostamise, mis hõlmab EIP talituste antavat teavet (n-ö kerge nõustamine), või eraldada keskuse vahendeid ja tellida nõustamine EIP talitustelt või väliskonsultantidelt (nõustamisülesanded). Ülesanded võivad olla seotud konkreetse investeerimisprojekti või projektide rühmaga (projektipõhised ülesanded) või aidata üldisemalt kaasa investeerimiseks sobivate projektide ettevalmistamisele (mitte projektipõhised ülesanded). Samuti püüab keskus teha koostööd riiklike tugipankadega, et saada

⁵ EFSI määruse artikli 14 lõige 2.

nende kaudu toetustaotlusi ja osutada nõustamisteenuseid kohalikul tasandil. Lisaks toetab keskus neljas liikmesriigis (Bulgaaria, Horvaatia, Kreeka ja Rumeenia) Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupanga (EBRD) hallatavat väikeettevõtjate nõustamise programmi.

Joonis 1. Nõustamistaotluste käsitlemine keskses

Allikas: Euroopa Kontrollikoja koostatud skeem.

06 Keskuse teenuseid võivad kasutada avaliku ja erasektori projektiarendajad, sh liikmesriikide tugipangad, investeerimisplatvormid ja -fondid ning piirkondlikud ja kohalikud avaliku sektori üksused. Avalike sektori projektide arendajatele osutab keskus teenuseid tasuta ning väikestelt ja keskmise suurusega ettevõtjatelt (VKEd) võetavate tasude ülempiir on üks kolmandik kuludest. **1. selgituses** tuuakse näide projektipõhisest ülesandest.

1. selgitus

Näide keskuse nõustamisülesandest

Riigi ametiasutused esitasid keskusele taotluse anda tehnilist nõu teede valgustuse ümberkujundamiseks ja asendamiseks. Projekt kavatseti ellu viia avaliku ja erasektori partnerlusena, mille raames paluti võimalikel töövõtjatel tööde tegemiseks oma pakkumused esitada. Taotleti tehnilist nõustamist, et hinnata olemasoleva valgustusvõrgu (peamiselt lampide, trafode ja maa-aluse taristu) seisukorda, mis aitaks kõigil pakkujatel hinnata vajalike tööde mahtu ja selle tõenäolist maksumust. Seega oli ülesande eesmärk aidata korraldada edukas hankemenetlus ja tagada kulutustele vastav tulu.

07 Pärast EFSI määruse rakendamise esimese kahe aasta läbivaatamist otsustas EL EFSI kehtivust pikendada ja laiendada ning muutis 2017. aasta detsembris EFSI määrust (EFSI 2.0)⁶. **EFSI 2.0 määrusega** kehtestati mitu keskust puudutavat sätet. Keskuse tegevust reguleerivates uutes sätetes rõhutati, et vajatakse projektide struktureerimisele kaasa aitavat fookustatud toetust, uuenduslikke rahastamisvahendeid, avaliku ja erasektori partnerlusi ning mitut liikmesriiki või piirkonda hõlmavaid investeerimisplatvorme. Samuti nõuti määruses, et keskus tegutseks ennetavamalt ja edendaks EFSI projektide arendamist raskustes olevates liikmesriikides ning selliste poliitiliste prioriteetide puhul nagu kliimameetmed, ringmajandus, digitaalsektor ja piiriülesed investeeringud.

08 Juunis 2018 tegi komisjon järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ettepanekute paketi osana ettepaneku luua **InvestEU programm**⁷. Määruse eelnõu kohaselt luuakse komisjoni hallatav ja rahastatav InvestEU nõustamiskeskus, mille peamine partner on EIP, ning mis asendaks nii keskuse kui ka 12 muud mitmeaastase finantsraamistiku 2014–2020 raames tegutsevat nõustamisalgatust. Ettepaneku eesmärk on lihtsustada ja optimeerida investeeringute toetamiseks mõeldud ELi olemasolevaid tsentraalselt hallatavaid nõustamisalgatusi. Uue keskuse eelarve oleks ligikaudu 72 miljonit eurot aastas.

⁶ Määrus (EL) 2017/2356.

⁷ Ettepanek: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega luuakse InvestEU programm, COM(2018) 439 final.

Auditi ulatus ja lähenemisviis

09 Meie auditi eesmärk oli hinnata, kas keskus on osutunud tõhusaks investeeringute suurendamise vahendiks. Eelkõige uurisime, kas keskus

- 1) loodi asjakohaselt, et rahuldada vajadust nõustamisteenuste järele lisaks sellistele teenustele, mida pakutakse juba muudest ELi allikatest;
- 2) toimis ettenähtud viisil oma eesmärkide saavutamiseks, sealhulgas tegi koostööd partneritega;
- 3) on aidanud suurendada investeeringuteks sobivate projektide arvu.

10 Auditis keskenduti keskuse ülesehitusele ja toimimisele kuni 2018. aasta lõpuni. Ajavahemikul 2015–2018 eraldati keskusele ELi eelarvest peaaegu 70 miljonit eurot toetust. Audit hõlmas ainult Euroopa investeerimiskava teise samba ühte osa. Me ei uurinud oma auditi käigus Euroopa investeerimisprojektide portaali. Keskus on vaid üks ELi tehnilise abi erinevatest allikatest (*I lisa*).

11 Meie aruandes esitatakse analüüs ja soovitused, mis on olulised perioodiks 2021–2027 kavandatud InvestEU nõustamiskeskuse jaoks. Sellel keskusel on suuremad volitused ja rohkem ressursse kui olemasoleval.

12 Meie leiud põhinesid järgmisel: keskusega seotud põhidokumentide ja varasemate nõustamisalgatuste dokumentide läbivaatamine, intervjuud EIP töötajate ja komisjoni ametnikega, keskuse juhtimisandmete analüüs, keskusele esitatud nõustamistaotlustest koostatud valimi läbivaatamine ning küsimustikud, mis saadeti keskusega koostööd tegevatele riiklikele tugipankadele ja keskuselt olulises mahus nõustamist saanud toetusesaajatele (metoodikat kirjeldatakse lähemalt *II lisas*).

Tähelepanekud

Keskus loodi nõudlusel põhineva vahendina ja vähese eelneva hindamisega

13 Uurimaks, kas keskus loodi nõuetekohaselt, et rahuldada vajadust täiendavate nõustamisteenuste järele, vaatasime läbi selle ettevalmistamiseks tehtud hindamised ning analüüsisime keskuse hilisemat tegevust ja ressursside kasutamist. Leiame, et keskuse tegevuse keskendamiseks ja asjakohase eelarve kindlaksmääramiseks oleks komisjon pidanud eelnevalt hindama järgmist:

- 1) rahuldamata nõustamisvajadusi, mida keskus pidi täitma, sealhulgas vajadusi, mida ei täidetud muude olemasolevate ELi nõustamisalgatustega (et keskuse toetus täiendaks muid olemasolevaid nõustamisteenuseid⁸);
- 2) tõenäolist nõudlust, st Euroopa investeerimisenõustamise keskusele tõenäoliselt esitatavate tingimustele vastavate nõustamistaotluste arvu.

Enne keskuse loomist tehti vähe eelhindamist

14 Põhimõtteliselt tuleks kõigi ELi eelarvest rahastatavate meetmete ettepanekute puhul teha spetsiifiline eelhindamine⁹. 2015. aasta jaanuaris lisati EFSId käsitlevale komisjoni seadusandlikule ettepanekule rakkerühma (liikmesriigid, komisjon, EIP) aruanne investeringute kohta ELis, milles rõhutati üldist vajadust täiendavate nõustamisteenuste järele ELi tasandil. Leidsime, et enne keskuse tegevuse alustamist ei tehtud selle kohta ametlikku eelhindamist, et määrata kindlaks uue algatuse rahalised vajadused.

15 Eelneva hindamise puudumine kajastus keskust puudutavates EFSI määruse sätetes. Kuigi määrusega kehtestati keskusele eelarve, ei esitatud selles eesmärke ega ootusi seoses nõustamisteenuste soovitava mahuga geograafiliste piirkondade,

⁸ EFSI määruse artikli 14 lõige 2.

⁹ Komisjoni delegeeritud määruse (EL) nr 1268/2012, mis käsitleb määruse (EL, Euratom) nr 966/2012 (mis käsitleb Euroopa Liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantseeskirju) kohaldamise eeskirju (ELT L 362, 20.12.2012, lk 1), artikli 18 lõige 1.

poliitikavaldkondade või keskuse tegevuse liikide kaupa, ega ka seoses nõustamisvajaduste rahuldamiseks kasutatava lähenemisviisiga.

16 Peagi pärast keskuse loomist võttis selle koordineerimiskomitee kiiresti meetmeid ja käivitas uuringu, et teha kindlaks **rahuldamata nõustamisvajadused** ELis¹⁰. Uuringu eesmärk oli aidata EIP-I ja komisjonil koostada keskpikk ja pikaajaline strateegia, et aidata keskusel seada prioriteete, sealhulgas „kuhu, kuidas ja millele keskendada oma ressursid“. Uuringus toodi välja ELi liikmesriigid ja sektorid, kus vajadus nõustamise järele on kõige suurem (**tabel 1**). Uuringu üks peamine järeldus oli, et vajadus nõustamisteenuste järele ja nende pakkumine ei ole omavahel seotud peamiselt seetõttu, et projektiarendajatel on raskusi nõustamisteenuste saamisel, nende eest tasumisel ja teenuseosutaja leidmisel. See järeldus näitas, et keskus peab võtma aktiivseid meetmeid nõustamisteenuste saamisega seotud probleemide lahendamiseks. Enamik esmatähtsaid riike olid ühtekuuluvusfondidest toetust saavad riigid, kes olid ära kasutanud vaid väikse osa neile eraldatud EFSI vahenditest¹¹.

Tabel 1. Liikmesriikide ja sektorite nõustamisvajadused

Kategooria	Liikmesriik	Prioriteetsed sektorid
Esmatähtis	Bulgaaria, Horvaatia, Ungari, Leedu, Läti, Poola, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia	Transpordi- ja energiataristu, keskkond ja ressursitõhusus
Väga tähtis	Küpros, Tšehhi Vabariik, Eesti, Kreeka, Malta, Portugal ja Hispaania	Keskkond ja ressursitõhusus
Keskmiselt tähtis	Belgia, Soome, Prantsusmaa, Saksamaa, Itaalia ja Iirimaa	VKE'd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad
Väiksema tähtsusega	Austria, Taani, Luksemburg, Madalmaad, Rootsi ja Ühendkuningriik	VKE'd ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjad; teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon

Allikas: PwC uuring – turutõrgete analüüs (2016).

17 Seoses selle tagamisega, et keskuse toetus täiendaks teiste ELi programmide raames pakutavaid olemasolevaid nõustamisteenuseid, näitas keskuse õigus- ja lepingulise raamistiku analüüs, et kui keskus tegevust alustas, ei olnud tema täiendavus nende nõustamisteenustega selgelt määratletud. EFSI määruses ei

¹⁰ Uuring „Market gap analysis for advisory services under the Hub“, PwC, oktoober 2016.

¹¹ Kontrollikoja eriaruanne nr 3/2019, lk 37.

kirjeldatud nõustamisteenuste pakkumises peituvaid lünki võrreldes muude ELi programmide pakutavate olemasolevate nõustamisteenustega, mida keskus peaks täitma. Keskuse lepingulises raamistikus leidsime ainult kaks selgelt määratletud olukorda, kus keskuse toetust peeti muid olemasolevaid nõustamisalgatusi täiendavaks. Need puudutasid Euroopa kohaliku energiaabi fondi (ELENA) energiatõhususe, taastuvenergia ja transpordi investeeringuteks ning teadusuuringute ja innovatsiooni nõuandvat mandaati (InnovFin) teadusuuringutega seotud investeeringuteks.

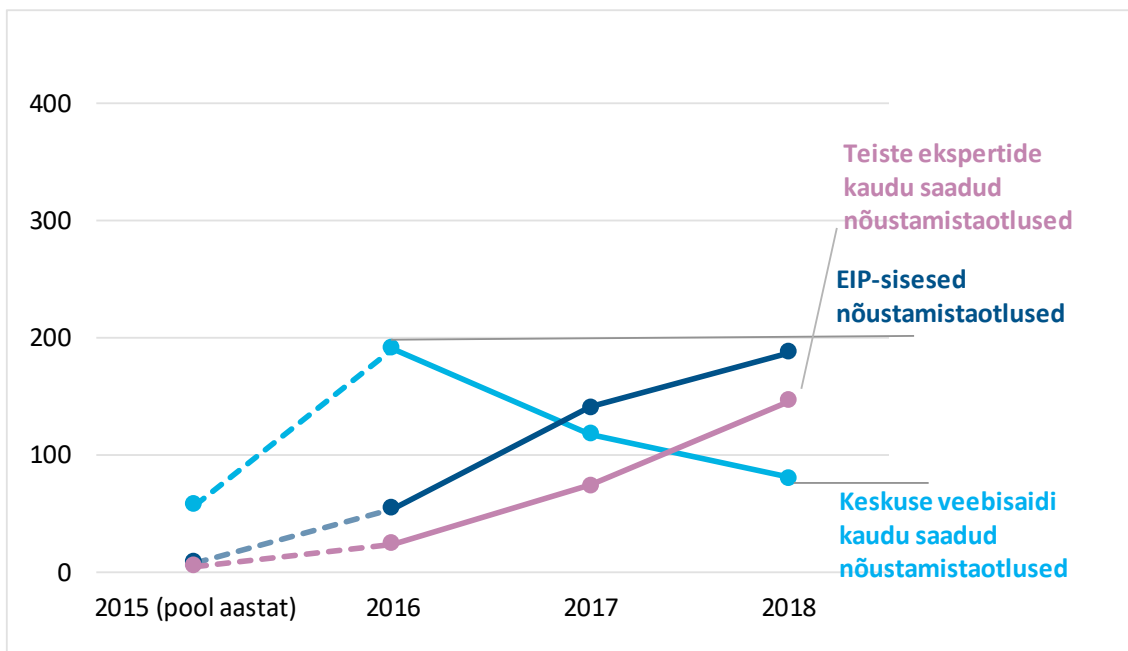
18 Oleme seisukohal, et komisjon ja EIP löid keskuse nõudlusel põhineva vahendina, kuid seejuures hinnati eelnevalt vähe nõustamisvajadusi, tõenäolist nõudlust ja vajaminevaid vahendeid. Teisisõnu alustas keskus tegevust eeldusel, et talle esitatavad nõustamistaotlused peegeldavad suuresti rahuldamata nõustamisvajadusi.

Arvestades keskuse käsutuses olnud ressursse, oli talle 2018. aasta lõpuks esitatud vähe selliseid taotlusi, millest oleksid võinud saada nõustamisülesanded

19 Keskuse panus investeeringute suurendamisse sõltub suuresti saadud taotluste arvust ja nende taotluste osakaalust, mis vastasid tingimustele ja millest said seega nõustamisülesanded.

20 Keskusele esitati 1091 **taotlust** – ajavahemikul alates 2015. aasta keskpaigast kuni 2018. aasta lõpuni tähendas see keskmiselt vähem kui ühte taotlust päevas. Kõige rohkem taotlusi saadi otse projektiarendajatelt läbi keskuse veebisaidi (41%), ülejäänud tuli EIP talitustelt, EBRD-lt, riiklikelt tugipankadelt ja komisjonilt (ekspertide esitatud taotlused). Kuigi saadud taotluste koguarv suurenes igal aastal, vähenes keskuse veebisaidi kaudu saadud taotluste arv (*joonis 2*). Vähenemine tulenes osaliselt päringute automaatsest edastamisest teistele talitustele pärast veebisaidi ümberkujundamist 2017. aastal. Samal ajal suurenes ekspertide, eelkõige EIP talituste kaudu saadud taotluste arv.

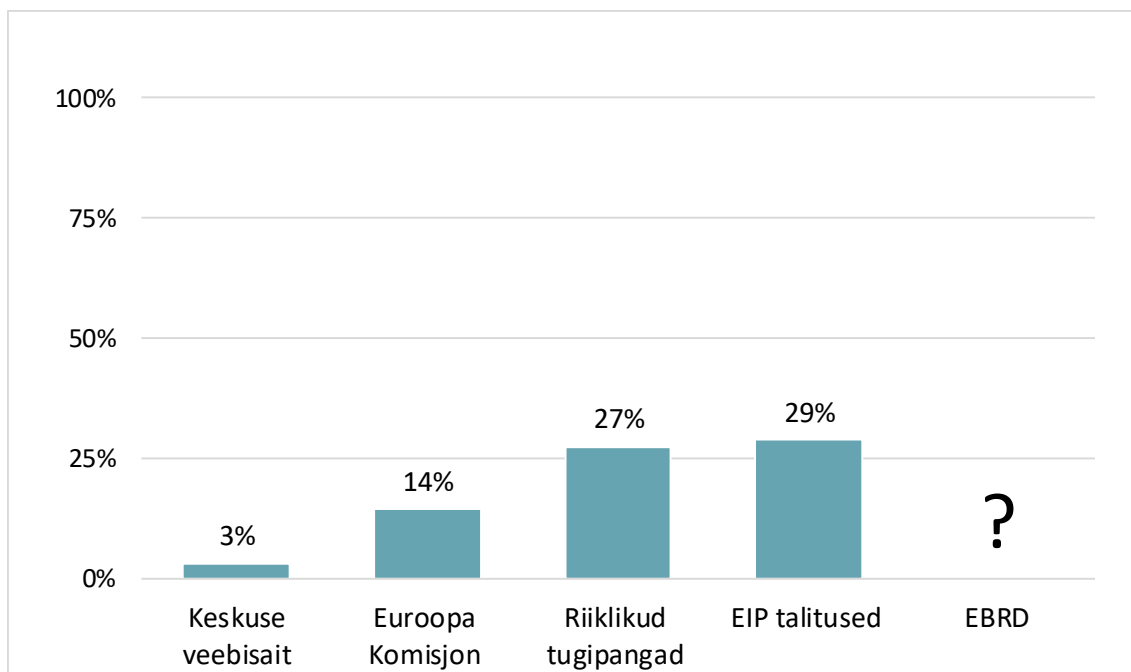
Joonis 2. Nõustamistaotluste allikate muutumine aastatel 2015–2018

Allikas: Euroopa Kontrollikoda EIP andmete põhjal (seisuga 31. detsember 2018). Keskus sai nõustamistaotlusi alates selle loomisest 2015. aasta keskel.

21 Enamik selle aja jooksul laekunud taotlustest ei päädinud keskuse jaoks nõustamisülesandega. 31. detsembri 2018. aasta seisuga oli saadud 1091 taotlusest oli ligikaudu 22% sõelumisetapis (st hindamisel või ootasid täiendavat teavet) ning umbes 52% oli edastatud teistele talitustele või anti neile n-ö kergest nõustamist. Nõustamisülesannetena käsitleti 26% keskuse saadud taotlustest (285 taotlust 1091-st – *joonis 3*). **Nõustamisülesannetega** päädinud taotluste osakaal sõltus nende allikast. Veebisaidi kaudu saadud taotlustest said nõustamisülesanded oluliselt väiksema tõenäosusega kui ekspertidelt saadud taotlustest. Vähem kui 3% keskuse veebisaidi kaudu saadud taotlustest viis nõustamisülesandeni (14 taotlust 447-st). Isegi pärast osa veebisaidi kaudu saadud taotluste automaatse edasisuunamise kasutuselevõttu alates 2017. aastast jõudsid vähesed veebisaidi kaudu esitatud taotlused nõustamisülesande etappi (2018. aastal 4,1%). Seevastu umbes 27% ekspertidelt saadud taotlustest päädis nõustamisülesandega. See kajastas teataval määral asjaolu, et eksperdid tegid osalise eelsõelumise, enne kui edastasid toetustaotlused keskusele. EBRD vaatas kõik saadud toetustaotlused enne läbi ja teavitas keskust alles peale seda, kui oli need nõustamisülesanneteks muutnud. Keskusel puudus teave EBRD-le laekunud taotluste arvu kohta ja seega ka nende taotluste osakaalu kohta, millest said nõustamisülesanded.

Joonis 3. Võrreldes teiste allikatega päädis vaid väike osa keskuse veebisaidi kaudu esitatud taotlustest nõustamisülesandega

Allikas: Euroopa Kontrollikoda EIP andmete põhjal (seisuga 31. detsember 2018).

22 Nõustamisülesannete väike arv kajastub **keskuse eelarve** kasutamises – keskus ei kulutanud esimese kolme ja poole aasta jooksul suurt osa olemasolevatest vahenditest (vt [tabel 2](#)). Ajavahemikul 2015–2018 eraldati keskusele ELi eelarvest kokku 68,1 miljonit eurot kulukohustuste assigneeringuid. Leidsime, et eelarve täitmise määr oli keskuse tegevuse esimestel aastatel oodatust madalam (ainult 36% 2015. aastal ja 42% 2016. aastal). Selle tulemusena paigutas komisjon 2015. ja 2016. aastal 18 miljonit eurot maksete assigneeringuid keskuse eelarverealt ümber muudele ELi eelarveridadele. 43,3 miljonit eurot, mille komisjon maksis EIP-le keskuse kõnealuse perioodi tegevuseks, sisaldas lepingulise raamistiku kohaselt märkimisväärset summas eelrahastamist. Ajavahemikul 2015–2018 (seisuga 31. detsember 2018) moodustasid keskuse ELi eelarvest rahastatavad tegelikud rahastamiskõlblikud kulud 26,2 miljonit eurot, st ainult 26% ELi eelarvest eraldatud summast.

Tabel 2. Keskuse eelarve täitmise määr oli madal

Aasta	2015	2016	2017	2018	Kokku
Eli eelarve kulukohustuste assigneeringud (eurodes)	10 000 000	19 400 000	19 400 000	19 300 000	68 100 000
Komisjoni maksed kuni 31. detsembrini 2018 (sh eelrahastamine)	9 978 768	15 520 000	10 093 500	7 720 000	43 312 268
Kasutusmäär (%)	99,8%	80,0%	52,0%	40,0%	63,6%
Eli eelarvest aastatel 2015–2018 kaetavad rahastamiskõlblikud kulud kokku					26 153 039

Allikas: Euroopa Kontrollikoda majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraadi ja EIP esitatud andmete põhjal.

23 Meie arvates ei täitunud keskuse loomise aluseks olnud eeldus, et ta oleks pidanud saama rohkem toetustaotlusi, mis oleks võinud päädida nõustamisülesandega. Selle tulemusena ei kulutanud keskus oma esimese kolme ja poole tegevusaasta jooksul suurt osa olemasolevatest rahalistest vahenditest.

Toetusesaajad olid keskuse osutatud nõustamisteenustega väga rahul, kuid need ei keskendunud prioriteetidele

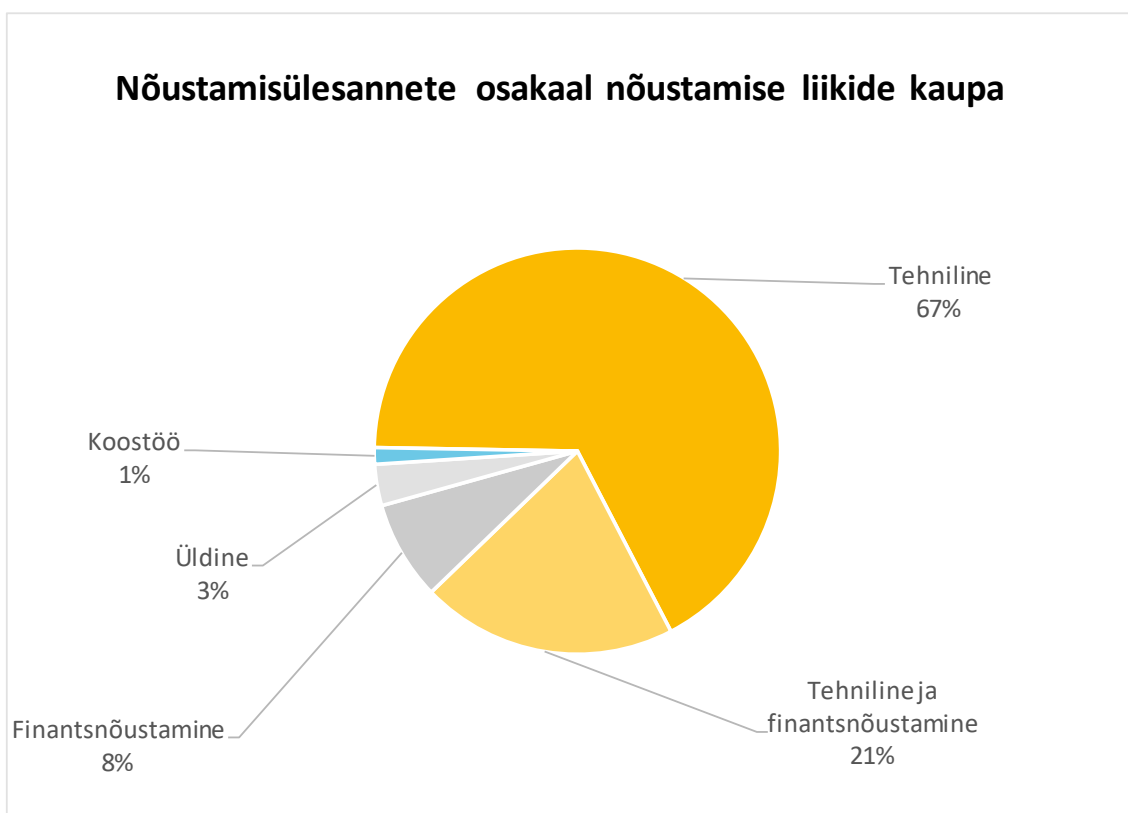
24 Keskuse peamine tegevuseesmärk oli pakkuda kvaliteetsset nõustamistuge, mis oleks kohandatud toetusesaajate individuaalsetele vajadustele ja kajastaks nõustamistoetuse prioriteete. Uurisime, kas

- o toetusesaajad olid saanud toetusega küsitluse põhjal rahul;
- o nõustamisülesanded vastasid nõustamistoele seatud prioriteetidele (selleks analüüsisime keskuse strateegiat, menetlusi ja kättesaadavat juhtimisteavet);
- o kas koos riiklike tugipankadega tehtud töö aitas tagada küllaldase geograafilise katvuse nõustamisvajaduste rahuldamisel.

Toetusesaajad olid neile pakutud kohandatud nõustamisega väga rahul

25 Ajavahemikul 2015–2018 täitis keskus avaliku ja erasektori toetusesaajate taotlusel 285 nõustamisülesannet. Suur osa ülesannetest (88%) puudutas konkreetsete projektide tehnilist või finantsnõustamist. Ülejäänud olid seotud projektidega mitteseotud finantsnõustamise, riiklike tugipankadega tehtava koostöö ja üldiste küsimustega (12%) (*joonis 4*).

Joonis 4. Valdav enamik toetusesaajatest sai tehnilist või finantsnõustamist

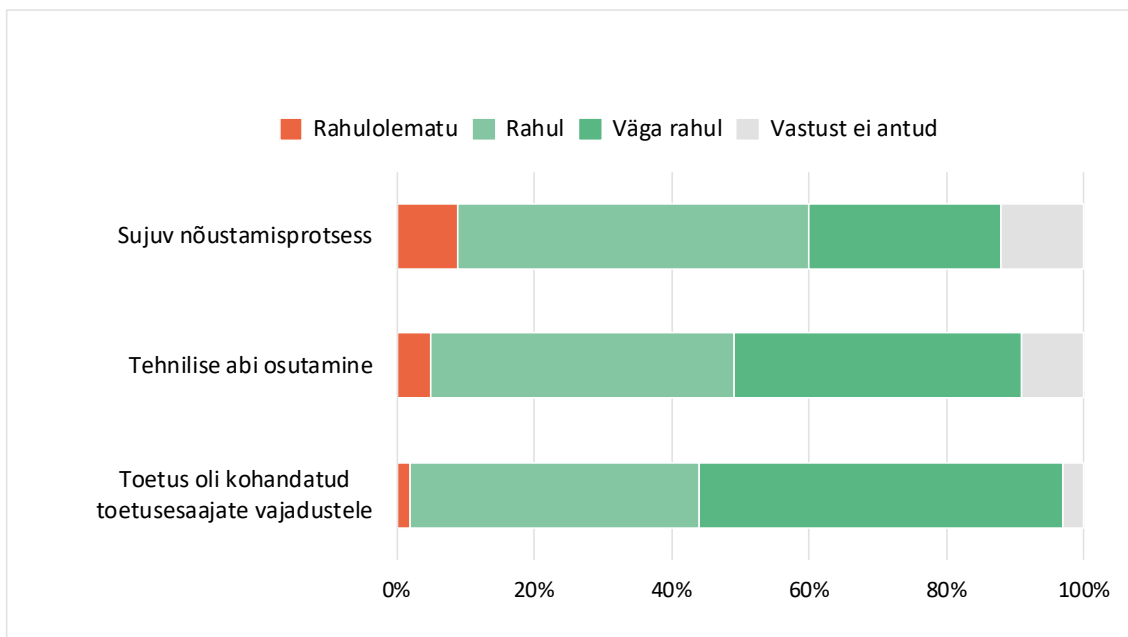

Allikas: Euroopa Kontrollikoda EIP andmete põhjal (seisuga 31. detsember 2018).

26 Meie küsitluse¹² põhjal olid toetusesaajad saanud nõustamisteenuste peamiste aspektidega üldiselt väga rahul. Peaaegu 80% vastanutest hindas keskuse panust sujuva nõustamisprotsessi tagamise suureks või väga suureks ning üle 90% nõustus, et toetus oli kohandatud nende vajadustele (*joonis 5*).

¹² Küsitlusele vastas 43 toetusesaajat 88-st (vastamise määr 48,86%).

Joonis 5. Toetusesaajad olid keskuse toetusega väga rahul

Allikas: Euroopa Kontrollikoda keskuse nõustamistoetuse saajate küsitluse põhjal.

27 Leidsime, et nõustamisülesannete puhul saavutas keskus suuresti eesmärgi pakkuda toetusesaajatele neile sobivaid kohandatud nõustamisteenuseid.

Keskusel puudusid selge strateegia ja menetlused, et toetus prioriteetidele fookustada

28 Leidsime, et 31. detsembriks 2018 ei olnud vastu võetud ametlikku strateegiat keskuse toetuse fookustamiseks, kuigi keskuse lepingulises raamistikus nähti ette, et koordineerimiskomitee vaatab läbi ja võtab vastu strateegia¹³, ning koordineerimiskomitee kaasatud väliskonsultant jõudis järeldusele, et keskuse tegevus peaks keskenduma prioriteetidele¹⁴.

29 2018. aasta veebruaris otsustas koordineerimiskomitee, et keskuse *de facto* strateegia kajastub nõuetekohaselt keskuse iga-aastastes tööprogrammides¹⁵. Leidsime siiski, et nendes programmides ei selgitatud piisavalt, kuidas keskuse tegevus pidi investeringuid hoogustama, ega esitatud nõustamistoetuse prioriteetide kohta ei

¹³ ELi ja EIP vahel sõlmitud keskust käsitleva partnerluse raamlepingu artikli 4 lõige 3.

¹⁴ Uuring „Market gap analysis for advisory services under the Hub“, PWC, oktoober 2016.

¹⁵ Koordineerimiskomitee 2018. aasta veebruari koosoleku protokoll.

sihtnäitajaid ega oodatavaid tulemusi, mida rahastamisperioodi lõpuks (st aastaks 2020) kavatsetakse saavutada.

30 Keskus töötas välja kriteeriumid taotluste toetuskõlblikkuse kontrollimiseks. Leidsime aga, et keskus ei kehtestanud kriteeriume ja menetlusi, mille alusel teha kindlaks, kas võimaliku nõustamisülesande panus investeerimisprojektide arvu tõenäolisse suurendamisse oli suur, keskmine või väike. Eeldasime, et keskus on välja töötanud selged kriteeriumid nõustamisülesande kaalukuse hindamiseks EFSI määruse prioriteetide põhjal, milleks on näiteks

- **täiendavus** – EFSI määrusega on ette nähtud, et keskuse toetus peab täiendama olemasolevaid ELi nõustamistoetuse algatusi;
- **toetuse liik** – keskuse põhimõtete kohaselt tuli kõigepealt eelistada projektipõhiseid taotlusi, seejärel mitteprojektipõhiseid taotlusi, mis võivad kaudselt aidata suurendada investeerimisprojektide arvu¹⁶;
- **potentsiaalne mõju**, mis põhineb projekti peamistel joontel (nt projekti etapp ja investeeringu suurus) – suuremad ja küpsemad projektid edenevad suurema tõenäosusega ja annavad suurema panuse investeeringute kasvatamisse kui varasemas arenguetapis väiksemad projektid;
- **sektor või geograafiline piirkond** – nõustamisülesandeid, mis vastavad vajaduste hindamises kindlaks tehtud prioriteetidele (liikmesriigid ja sektorid), peetakse väärtuslikumaks (punkt 16).

31 Keskus ei töötanud küll välja kriteeriume potentsiaalsete nõustamisülesannete väärtuse hindamiseks, kuid registreeris suurema osa selleks vajalikust teabest (kuigi mitte kogu teabe); eelkõige puudutas see

- **täiendavust** – nõustamisülesannete kirjeldused sisaldasid viidet EFSI määruse asjakohastele artiklitele. Samas ei selgitatud, miks oli ülesannete täitmiseks kõige sobivam kasutada keskust, mitte aga muid olemasolevaid ELi nõustamisteenusi. **2. selgituses** esitatakse näide ühest ebapiisavalt dokumenteeritud põhjendusest.

¹⁶ Keskuse põhimõtted ja protsess komisjoni peadirektoraaatidega ja nende jaoks töötamisel.

2. selgitus

Nõustamisülesanne, mille täiendavus ei olnud piisavalt dokumenteeritud

Juhtumi läbivaatamisel leidsime, et ülesanne oli seotud ELi seadusandliku eesmärgiga, et 2020. aastaks kasutaks arukaid arvesteid vähemalt 80% elanikkonnast. Leiame, et komisjon oleks võinud tellida nimetatud uuringu osana oma tavapärasest tegevusest selle valdkonna poliitika väljatöötamisel. Komisjon kinnitas, et see täiendab tema tegevust ning tegelikult võiks uuring anda poliitikakujundajatele ja selle reguleerijatele tagasisidet, et täpsustada strateegiat ja tulevast raamistikku.

- **toetuse liik** – keskus registreeris nõustamistoetuse prioriteete puudutavat teavet (vastavalt EFSI 2.0 määrusele¹⁷) alates 2018. aastast;
- **potentsiaalne mõju** – projektide valmidusaste registreeriti juhtimisinfosüsteemides alles alates 2018. aasta teisest poolest ning teavet investeeringute mahu kohta ei registreeritud auditeeritud perioodil süstemaatiliselt;
- **sektor ja geograafiline piirkond** – keskus liigitas nõustamisülesanded asjakohaselt EFSI tegevusvaldkondadele ja liikmesriikide kaupa.

32 Meie hinnangul ei olnud keskusel piisavalt selget strateegiat ega kehtestatud kriteeriume ja menetlusi toetuse suunamiseks sinna, kus see võiks anda kõige rohkem lisaväärtust, kuigi keskus registreeris suurema osa selleks vajalikust teabest.

¹⁷ EFSI 2.0 määruse kohaselt hõlmasid nõustamistoetuse uued prioriteetid EFSI toetuse saamise tingimustele vastavaid projekte, kliimameetmeid, digitaalseid ja piiriüleseid projekte ning projekte, mis hõlmavad uuenduslikke rahastamisvahendeid, investeerimisplatvorme ning avaliku ja erasektori partnerlusi.

Ülesanded hõlmasid küll prioriteetseid sektoreid ja liikmesriike, kuid täitmata nõustamisvajaduste paremaks täitmiseks oleks vaja olnud ennetavamalt lähenemisviisi

33 Tuginedes keskuse kättesaadavale juhtimisteabele ja muule auditi tõendusmaterjalile, analüüsisime, mil määral kajastasid keskuse nõustamisülesanded nõustamistoetuse põhiprioriteete (punktid **30** ja **31**), eelkõige puudutas see järgmist:

- täiendavus võrreldes muude avaliku või erasektori nõustamisteenustega;
- panustamine investeerimiseks sobivate projektide arvu suurendamisse, sealhulgas:
 - a) projektid, mis vastavad EFSI toetuse saamise tingimustele, samuti kliimameetmed, ringmajandus, digitaalsektor ja piiriülesed projektid;
 - b) rahastamisvahendid, investeerimisplatvormid ning avaliku ja erasektori partnerlused;
- kõige suuremate nõustamisvajadustega sektorid ja piirkonnad.

34 Uurisime toetusesaajatest moodustatud valimit, et näha, kas nad oleksid võinud saada nõustamistoetust ka teistelt avaliku või erasektori nõustajatelt. Leidsime, et peaaegu 50% vastanute hinnangul oleksid nad võinud saada sama nõustamistoetust ka teistelt avaliku või erasektori nõustajatelt.

35 Investeeringuteks sobivate projektide arendamise aspekti uurides leidsime, et peaaegu kõik nõustamisülesanded olid projektipõhised (265 ülesannet 285-st ehk 92%). Keskus oli registreerinud 55 EIP finantstoimingutega seotud nõustamisülesannet. **EFSIga** oli seotud 28 ülesannet, millest 12 olid seotud projektidega, mis olid juba EFSI toetust saanud, st EIP finantstoiming oli kas heaks kiidetud, allkirjastatud või välja makstud; kolm olid seotud tühistatud projektidega ja 13 hindamisprotsessis olevate projektidega. Kokku toetati keskuse nõustamisülesannete kaudu vähem kui 1% (12 projekti 1031-st¹⁸) kõigist heakskiidetud EFSI toetatavatest finantstoimingutest.

36 Leidsime ka, et 285 ülesandest 45 olid seotud kliimameetmetega (16%), 9 ringmajandusega (3%), 16 digitaalsektoriga (6%) ja 12 piiriüleste projektidega (4%). Lisaks täitis keskus potentsiaalsete uuenduslike rahastamisvahendite jaoks 30

¹⁸ Allikas: EIP andmed EFSI kohta (seisuga jaanuar 2019).

ülesannet (2018. aastal 17), potentsiaalsete investeerimisplatvormide jaoks¹⁹ 12 ülesannet (2018. aastal 7) ning võimalike avaliku ja erasektori partnerluste jaoks 16 ülesannet (2018. aastal 4)²⁰. Neil juhtudel võib keskuse toetust anda väga varases etapis, ilma mingi garantiita, et need vahendid, platvormid või partnerlused ka kunagi luuakse (**3. selgitus**).

3. selgitus

Näited rahastamisvahendite ja investeerimisplatvormide jaoks täidetud nõustamisülesannetest

Ühe ülesande puhul meie valimis toetas keskus uute rahastamismudelite hindamist, sealhulgas uute rahastamisallikate leidmist valitsuse investeringuteks teadus- ja arendustegevusse mitmes ülikoolis. Keskuse toetuse lisaväärtust põhjendati keskuse poliitikaga toetada kohalikke algatusi selliste projektide loomiseks, kuhu piirkondlikud ja kohalikud avaliku sektori asutused saavad **uenduslike rahastamisvahenditega** investeerida. Nõustamisülesande üks väljund oli 2018. aasta detsembris valminud väliskonsultandi aruanne. 2018. aasta detsembri lõpu seisuga oli veel liiga vara järeldada, kas keskuse toetus toob kaasa uue rahastamisvahendi kasutamise.

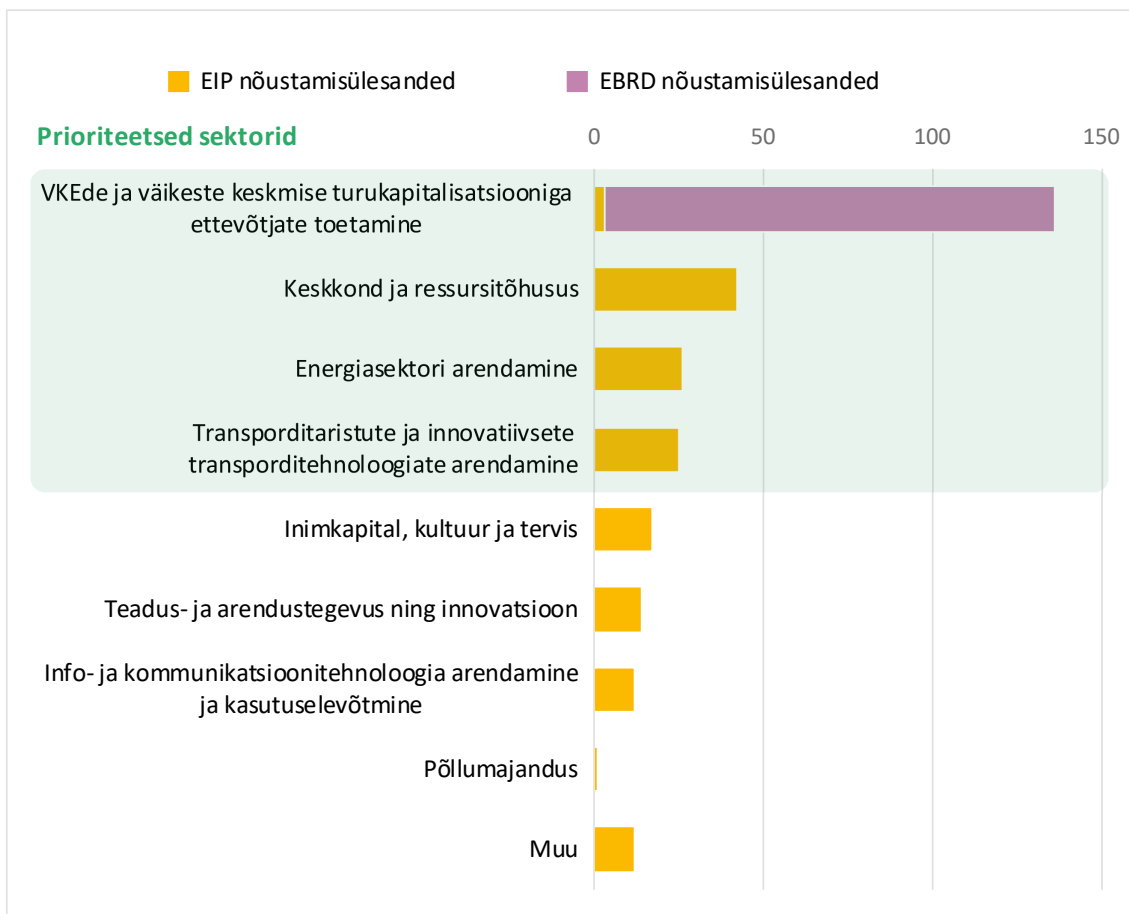
Üks teine meie valimisse sattunud ülesanne oli seotud sellise veebirakenduse väljatöötamisega, mis hõlbustaks põllumajandussektoris juurdepääsu ühele **investeerimisplatvormile**. Ülesande abil ei looda uut investeerimisplatvormi, vaid see aitab lõppkasutajatel saada juurdepääsu investeerimisplatvormile, mille kaudu on võimalik taotleda EFSI ja Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide (ESIF) pakutavat rahastamist.

37 Sektorite kaupa liigitas keskus nõustamisülesanded vastavalt EFSI tegevusvaldkondade liigitusele (**joonis 6**). Enamik ülesandeid (215 ülesannet 285-st ehk 83%) oli seotud vajaduste hindamises kindlaks määratud väga tähtsate prioriteetsete sektoritega, st transpordi, energia, keskkonna ja ressursitõhususe ning VKEde ja keskmise turukapitalisatsiooniga ettevõtjatega; ülejäänud ülesanded puudutasid väiksema tähtsusega prioriteetseid sektoreid. Suur osa nõustamisülesannetest oli koondunud nelja riigi VKEdele ja neid täitis EBRD (133 ülesannet 285-st ehk 47%).

¹⁹ Nagu on määratletud määruse (EL) 2015/1017 artikli 2 lõikes 4.

²⁰ Need kolm kategooriat võivad osaliselt kattuda ega sobi seega protsendi arvutamiseks.

Joonis 6. Enamik ülesannetest puudutas väga tähtsaid sektoreid

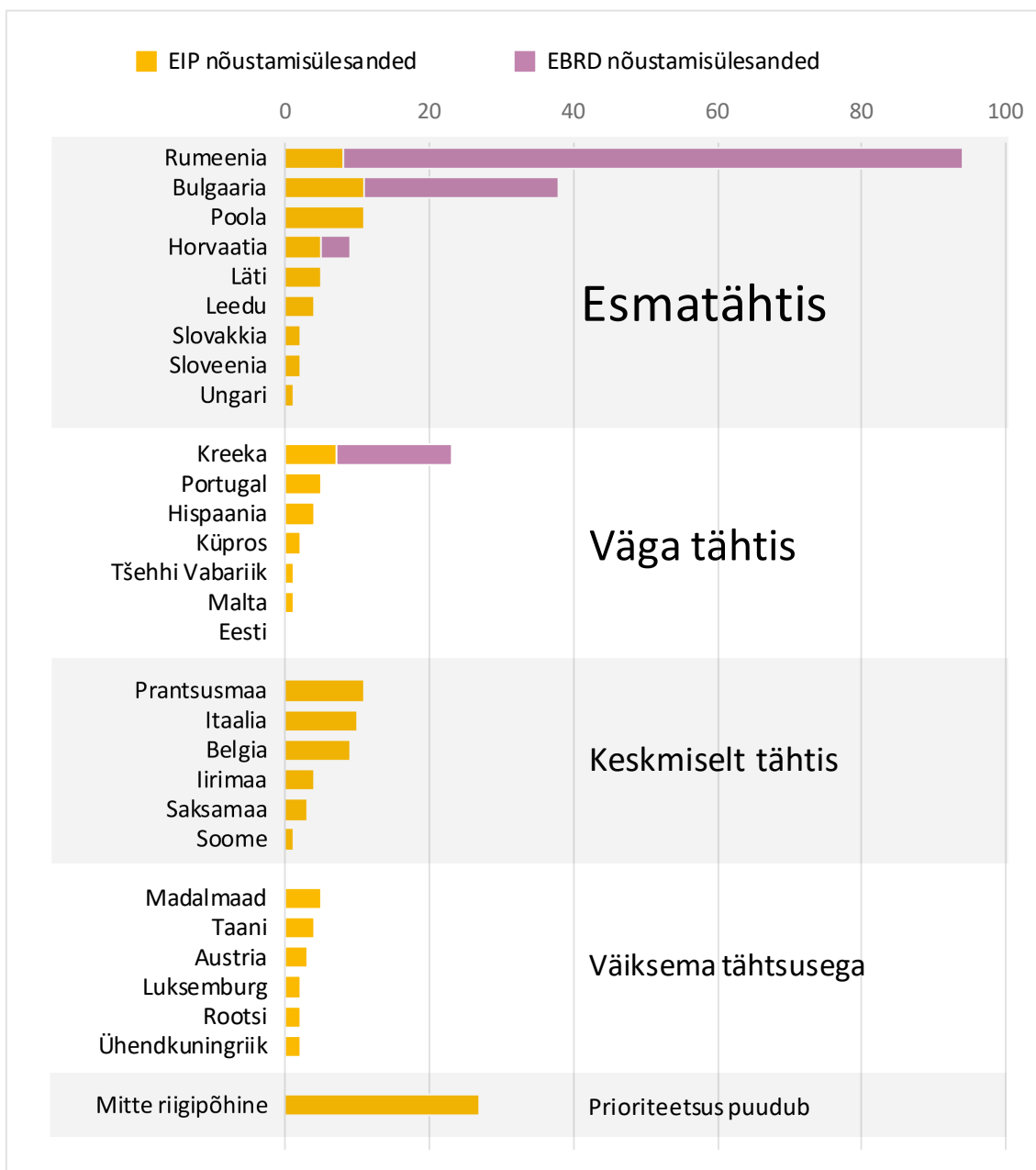

Allikas: Euroopa Kontrollikoda EIP andmete põhjal (seisuga 31. detsember 2018).

38 Geograafilise piirkonna aspekti uurides leidsime, et 58% ülesannetest oli seotud kõige suuremate nõustamisvajadustega liikmesriikidega²¹ (Bulgaaria, Horvaatia, Kreeka, Ungari, Leedu, Poola, Rumeenia, Sloveenia ja Slovakkia). Leidsime ka, et see oli paljuski tingitud suurest arvust EBRD täidetud nõustamisülesannetest Rumeenias, Bulgaarias ja Horvaatias (113). Meie analüüs näitas, et 32% (49 ülesannet 152-st) EIP otse hallatavatest ülesannetest oli seotud kõige suuremate nõustamisvajadustega liikmesriikidega (*joonis 7*). Kaheksa nõustamisülesannet olid seotud viie ühtekuuluvusfondidest toetust saava riigi EFSI toimingutega.

²¹ PWC poolt keskuse jaoks tehtud vajaduste hindamise uuring.

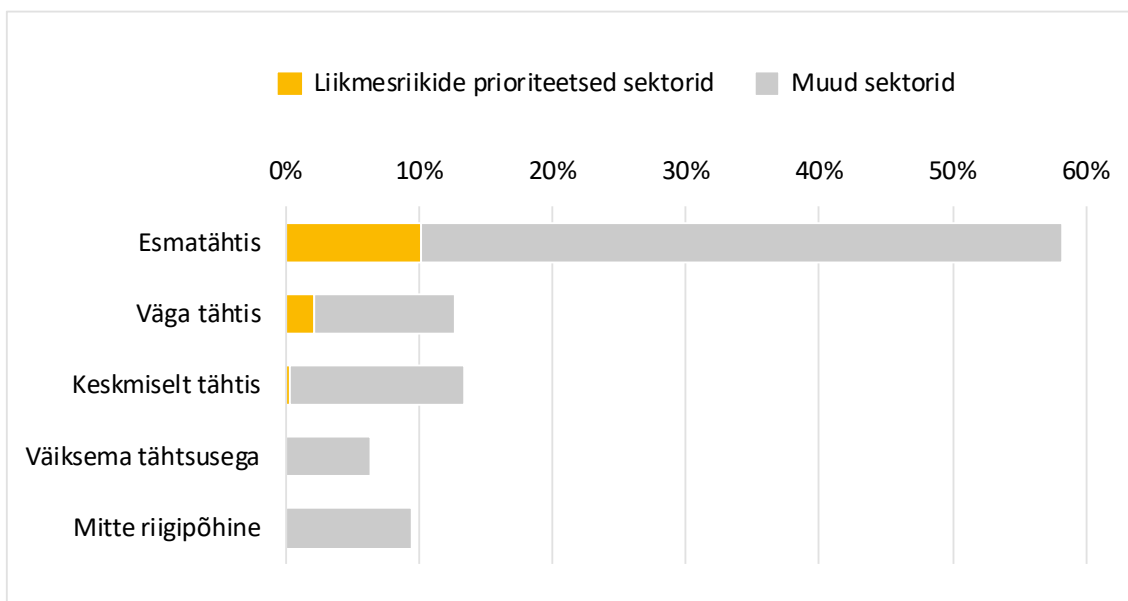
Joonis 7. Esmatähtsates liikmesriikides läbi viidud nõustamisülesanded olid koondunud Rumeeniasse ja Bulgaariasse

Allikas: Euroopa Kontrollikoda EIP andmete põhjal (seisuga 31. detsember 2018).

39 Kuigi 83% nõustamisülesannetest puudutas väga tähtsaid prioriteetseid sektoreid ja 58% ülesannetest täideti nõustamisvajadusi käsitleva uuringu kohaselt esmatähtsaks liigitatud liikmesriikides (*tabel 1*), leidsime, et ainult 10% nõustamisülesannete koguarvust puudutas esmatähtsate liikmesriikide prioriteetseid sektoreid (st energeetikat, transporti, keskkonda ja ressursitõhusust, vt. *joonis 8*).

Joonis 8. Väga tähtsate liikmesriikide prioriteetsetes sektorites täideti vähe ülesandeid

Allikas: Euroopa Kontrollikoda EIP andmete põhjal (seisuga 31. detsember 2018).

40 Meie hinnangul käsitleti enamikus ülesannetest küll prioriteetseid sektoreid ja liikmesriike, kuid täitmata nõustamisvajaduste üldiseks paremaks rahuldamiseks oleks vaja olnud ennetavamalt lähenemisviisi.

Hoolimata keskuse jõupingutustest arenes koostöö riiklike tugipankadega nõustamistegevuse geograafilise katvuse parandamiseks aeglaselt

41 Keskusele seati eesmärk täita liikmesriikides nõustamisteenuste pakkumises leitud lüngad ning peamine vahend eesmärgi saavutamiseks oli koostöö kohaliku tasandi partneritega. Selleks püüdis keskus luua lepingute võrgustiku kohalike partnerorganisatsioonide, eelkõige liikmesriikide riiklike tugipankadega ja EBRDga. Sellise koostöö eesmärk oli soodustada teadmiste jagamist, suurendada keskusele esitatavate nõustamistaotluste arvu ja toetada nõustamisteenuste osutamist kohalikul tasandil. Uurisime, kuidas edenes perioodi jooksul koostöö riiklike tugipankade ja EBRDga.

42 EFSI määrusega²² nähti ette, et keskus sõlmib igas liikmesriigis koostöölepingu ühe tugipangaga või pakub ennetavat nõustamist nendele liikmesriikidele, kus

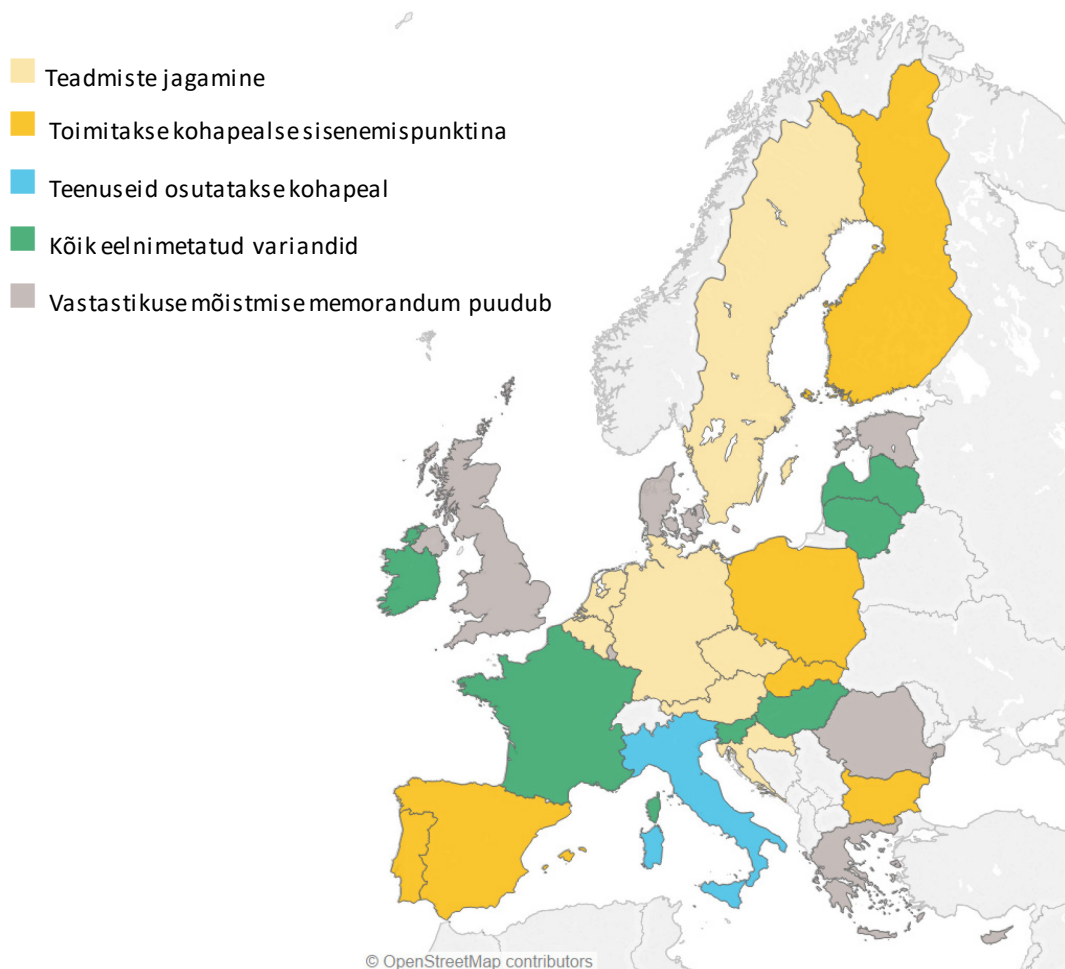
²² EFSI määruse artikli 14 lõige 6.

tugipank puudub. Komisjoni ja EIP vahelises partnerluse raamlepingus nähti ette **koostöö riiklike tugipankadega** järgmistes valdkondades:

- a) teadmiste ja parimate tavade jagamine;
- b) kohaliku kontaktpunkti roll keskuse potentsiaalsete toetusesaajate jaoks;
- c) keskuse nimel nõustamisteenuste osutamine.

43 Leidsime, et 31. detsembri 2018. aasta seisuga oli keskus sõlminud 20 liikmesriigi riiklike tugipankadega vastastikuse mõistmise memorandumid vormis 25 koostöölepingut (*III lisa*), milles lepiti kokku keskusega tehtava koostöö ulatus. *Joonisel 9* kirjeldatakse, millist koostööd memorandumid hõlmavad. Viies liikmesriigis allkirjastas keskus memorandumid kahe riikliku tugipangaga (Bulgaaria, Prantsusmaa, Saksamaa, Leedu ja Poola). Vastastikuse mõistmise memorandumid ei sõlmitud järgnevas kaheksas liikmesriigis: Küpros, Taani, Eesti, Kreeka, Luksemburg, Malta, Rumeenia ja Ühendkuningriik. Memorandumid allkirjastamine on aidanud teha teadmiste jagamisest keskuse tegevuse ametliku osa. Meie küsitluses põhjendasid riiklikud tugipangad vastastikuse mõistmise memorandumid koostamist kõige sagedamini **teadmiste ja parimate tavade jagamisega**. Sellise koostöö raames rakendatud peamine meede oli teavitussürituste korraldamine, et suurendada keskuse tegevuse alast teadlikkust. 20 riiklikust tugipangast seitse märkis, et 31. detsembri 2018. aasta seisuga ei olnud mingit koostööd tehtud.

Joonis 9. Koostöö ulatus riiklike tugipankadega on erinev

Allikas: kaardi taust ©OpenStreetMap edasiarendajad (litsentseerimise aluseks Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 litsents (CC BY-SA)).

44 Olgugi et riiklike tugipankade kaudu keskusele esitatud **nõustamistaotluste arv** oli ajavahemikul 2015–2018 suhteliselt väike (62 taotlust 1091-st ehk 6%), suurenes nende arv ajavahemikus 2015–2018 kolmelt taotluselt 2015. aastal 28 taotluseni 2018. aastal. Kuigi nõustamistaotlusi esitati 18 liikmesriigist, pärines neist peaaegu 80% üheksa liikmesriigi (Horvaatia, Tšehhi Vabariik, Ungari, Läti, Leedu, Malta, Poola, Slovakkia ja Sloveenia) riiklikest tugipankadest. 31. detsembri 2018. aasta seisuga hindas keskus, et 17 neist taotlustest on keskuse edasise toetuse saamiseks seatud tingimustele vastavad nõustamisülesanded (11% EIP otse hallatavatest ülesannetest).

45 Koostöö aeglase edenemise üheks põhjuseks olid raskused asjakohase lepingulise raamistiku kehtestamisel. Leidsime, et EIP ja riiklike tugipankade vaheliste lepingute sõlmimine keskuse ELi eelarvest rahastatavate **nõustamisteenuste osutamiseks** nõudis ELi ja EIP vaheliste lepingute muutmist. Eelkõige puudutas see partnerluse raamlepingu muutmist 2017. aasta mais. Lisaks muudeti 2017. aasta detsembris 2016. aasta eritoetuslepingut, et fikseerida tingimused, mille alusel anda riiklikele

tugipankadele keskuse finantstoetust, sealhulgas nõuded, mille kohaselt peavad riiklikud tugipangad säilitama piisavalt andmeid, et EIP saaks kontrollida keskuse toetuse kasutamist.

46 Koostöö aeglase edenemise teine põhjus oli see, et riiklikud tugipangad peavad suurendama suutlikkust menetleda nõustamistaotlusi ja osutada kohapeal keskuse nõustamisteenuseid. Keskus võttis meetmeid selle probleemi lahendamiseks. Keskuse 2016. aasta eelarve sisaldas 7 miljonit eurot, et **toetada riiklike tugipankade suutlikkuse suurendamist** ja kohapealset nõustamisteenuste osutamist²³. Keskus korraldas projektikonkursi, et riiklikud tugipangad saaksid ise algatusi välja pakkuda. Keskus pakkus välja, et rahastab kuni 75% heakskiidetud projektiettepanekute rahastamiskõlblikest konsultatsiooni- ja personalikuludest. Ettepanekud võisid hõlmata järgmist:

- keskuse nimel investeerimisnõustamisteenuste osutamine;
- organisatsioonilise võimekuse loomine ja arendamine;
- teadmussiire kohapealse nõustamissuutlikkuse arendamiseks.

47 Suutlikkuse suurendamise **projektikonkurss** käivitati 2017. aasta detsembris. Keskus palus riiklikel tugipankadel esitada ettepanekud algatusteks, mille maksumus jääks vahemikku 100 000–500 000 eurot. Keskus kavatses jätta projektikonkursi avatuks kuni 2020. aasta juunini (tingimusel, et raha enne otsa ei saa). Ettepanekuid vaadati läbi iga kolme kuu tagant. Konkursi esimene voor toimus 2018. aasta veebruaris. Üheksa riiklikku tugipanka esitasid ettepanekud, millest kuuele anti positiivne hinnang ja edukatele taotlejatele tehti ettepanek pidada läbirääkimisi rahastamislepingu sõlmimiseks. Pikaleveninud läbirääkimiste tõttu oli 31. detsembriks 2018 allkirjastatud ainult üks rahastamisleping. 2018. aasta lõpuks ei olnud selle raames veel kulusid kantud.

48 Projektikonkursi **hindamismenetluste** läbivaatamisel leidsime, et teatavad peamised hindamiskriteeriumid ei mänginud ettepanekute hindamisel otsustavat rolli. Näiteks ainsa 2018. aasta lõpuks allkirjastatud rahastamislepingu puhul sai edukas taotleja vähem kui poole kriteeriumi „kavandatav tähtaeg ja oodatavad tulemused“ alusel saada olnud punktidest, mis kokku moodustasid vähem kui 20% kõigist antud punktidest. On oht, et eraldatud toetusel võib olla väike mõju nõustamisteenuste kohapealsele osutamisele.

²³ Vastavalt 2016. aasta eritoetuslepingule.

49 EBRDga koostöö tegemiseks allkirjastas EIP 2017. aasta märtsis lepingu, mille kohaselt toetab keskus EBRD väikeettevõtjate nõustamise programmi. Keskuse toetus programmile oli algselt mõeldud Bulgaaria, Kreeka ja Rumeenia VKEde majandusliku arengu ja konkurentsivõime edendamiseks. Eritoetuslepingu uue muutmisega 2016. aastal lisati sellesse ka Horvaatia²⁴. Selleks et EBRD saaks kirjeldatud rolli täita, pidid komisjon ja EIP muutma partnerluse raamlepingut ja 2016. aasta eritoetuslepingut, mis käsitlevad keskuse toimimist. Need muudatused suurendasid keskuse õigus- ja lepingulise raamistiku üldist keerukust. Keskus eraldas koostööks EBRDga 5,0 miljonit eurot, millest EBRD oli 2018. aasta lõpuks kulukohustustega sidunud 2,4 miljonit eurot.

50 Meie arvates aeglustas keskuse toetatavate nõustamisteenuste nõudluse suurendamise ja nõustamisteenuste osutamise geograafilise katvuse parandamist ka õiguslik keerukus ning riiklike tugipankade erinev koostöövalmidus ja -suutlikkus. Koostöö alustamine EBRDga tõi nii VKEde sektoris kui ka neljas asjaomases riigis kaasa märkimisväärse arvu nõustamisülesandeid (*joonis 6* ja *joonis 7*).

On vähe tõendeid selle kohta, et keskus oleks aidanud oluliselt suurendada investeringuteks sobivate projektide arvu

51 Mõju saavutamiseks pidi keskus suurendama investeringuteks sobivate projektide arvu. Selle eesmärgi saavutamise peamine vahend oli nõustamisülesannete täitmine. Uurisime olemasolevaid tõendeid keskuse toetuse mõju kohta investeringuteks sobivate projektide arvule, eelkõige seoses EFSIga²⁵.

Ebapiisav kontroll selle üle, kas keskuse nõustamisülesanded päädisid investeringutega

52 Keskuse menetlustes nõuti üksnes **seiret** nõustamisülesannete täitmise ehk väljundi üle, mitte selle üle, kas ülesanne viis investeerimiskõlblike projektide ehk tulemusteni (*4. selgitus*). Kui nõustamisülesanne oli kokku lepitud, suhtles keskuse nõustaja asjaomase EIP talitusega, et tagada selle nõuetekohane täitmine. Keskuse nõustaja ülesanne oli kontrollida, kas ülesanded täideti õigeaegselt ja eelarve piires, samas kui EIP talitus vastutas nõustamise ja toetusesaajaga suhtlemise eest. Keskus ei

²⁴ EIP poolt EBRD-le antava rahalise toetuse tingimuste eritoetuslepingu (2016) uus lisa.

²⁵ EFSI määruse artiklis 6 on määratletud EFSI toetuskõlblikkuse kriteeriumid ELi tagatise kasutamiseks.

jälginud koos EIP talituste ja toetusesaajatega süstemaatiliselt, kas projekti rahastati EIP, EFSI vahenditest või muudest allikatest või kas investering lõpuks tehti. Eelkõige ei olnud keskusel võimalik kindlaks teha selliste täidetud nõustamisülesannete arvu, mille abil suudeti kaasata muid investoreid peale EIP.

4. selgitus

Näide töö tulemuste ebapiisavast jälgimisest

Ühe meie valimisse sattunud nõustamisülesande puhul esitati taotlus toetada kõrgtehnoloogiasektori projekti rahastamisvõimaluste hindamist. Avaliku sektori asutus töötas välja investeerimiskava (rajatiste ehitamine, seadmed ja teadus- ja arendustegevus), mis hõlmaks mitut poolt, sealhulgas eraettevõtteid, panku ja EIPd. Keskuse toetuse väljund oli EIP InnovFini nõustamisteenistuse osutatud finantsnõustamine (2018. aasta jaanuaris). Keskus ei jälginud, kas projekti rahastati (EIPst, EBRDst või muudest allikatest) või kas investering üldse tehti.

53 Alates 2018. aasta oktoobrist hakkas keskus saatma **tagasiside** vorme toetusesaajatele, kes olid keskuse toetust kasutanud. Vorm sisaldas mitut aspekti, mis olid seotud toetusesaaja rahuloluga nõustamisteenusega – näiteks tema nõustamisvajaduste rahuldamise määr, pakutud eksperditeadmiste kvaliteet ja see, mis nende projektist hiljem sai. Käesoleva auditi tegemise ajaks ei olnud keskus toetusesaajate täidetud tagasiside vorme veel analüüsinud.

54 Keskus koostas 2017. aasta juulis tulemuslikkuse ja järelvalve peamised **näitajad**, mis vaadati läbi ja ajakohastati 2018. aasta veebruaris, et võtta arvesse 2017. aasta detsembris vastu võetud EFSI 2.0 määruse uusi prioriteete. Leidsime piiranguid keskuse kaheksast peamisest väljundnäitajast viies ja kõigis kuues tulemusnäitajas (täpsem teave on esitatud **V lisas**). Leidsime ka, et raamistik ei sisaldanud näitajaid uuenduslike rahastamisvahendite ning avaliku ja erasektori partnerluste kasutamise kohta, mis olid EFSI 2.0 määrusesse lisatud prioriteedid.

55 Meie arvates puudusid keskusel piisavad menetlused, et jälgida perioodi jooksul täidetud projektipõhiste nõustamisülesannete tulemusel tehtud investeringuid. Teabe puudumine ülesannete täitmise tulemuste kohta ja mõnda näitajat mõjutavad piirangud muutsid keskuse tulemuslikkuse seire ja hindamise selles osas keeruliseks.

2018. aasta lõpuks oli täidetud vaid väike arv nõustamisülesandeid

56 Leidsime, et keskus oli 2018. aasta lõpuks täitnud ainult 89 nõustamisülesannet, millest 27-ga tegelesid otse EIP talitused (peamiselt avaliku sektori toetusesaajate jaoks) ja 62 teostati koostöös EBRDga erasektori VKEde jaoks. Keskmiselt kulus EIP hallatud ülesannete täitmiseks ligikaudu 85 000 eurot ja veidi üle 14 kuu ning EBRD hallatud ülesannete täitmiseks umbes 18 000 eurot ja vähem kui 6 kuud. 89-st täidetud nõustamisülesandest 32 puhul, mille kohta olid andmed olemas, moodustas EIP hallatud täidetud nõustamisülesannetega seotud investeeringu keskmine hinnanguline suurus 301 miljonit eurot, samas kui koostöös EBRDga täidetud VKEdega seotud ülesannete puhul oli see 1,3 miljonit eurot. 31. detsembriks 2018 heaks kiidetud või allkirjastatud EFSI toimingutega oli seotud kolm täidetud nõustamisülesannet.

57 Enamik täidetud nõustamisülesannetest (51 ülesannet 89-st ehk 57%) oli seotud Rumeenia VKEdega, kuna suur osa sealsetest ülesannetest täideti koostöös EBRDga. EIP talituste otse hallatud 27 nõustamisülesandest teostati kõige suurem arv Poolas (neli) ja 31. detsembriks 2018 ei olnud 13 liikmesriigis ühtegi ülesannet täidetud.

58 Suurem osa täidetud ülesannetest olid projektipõhised (85 ülesannet 89-st ehk 96%) ja enamik neist hõlmas varases etapis projektide tehnilist nõustamist (77 ülesannet 85-st). Seetõttu ei ole kindel, kas need projektid lõpuks investeeringuid saavad.

59 Meie arvates oli keskus 2018. aasta lõpuks täitnud liiga vähe ülesandeid, et mõjutada märkimisväärselt investeerimiseks sobivate projektide arvu, kusjuures kolm neist olid seotud heakskiidetud või allkirjastatud EFSI toimingutega. Valdav enamik täidetud ülesandeid oli VKEde sektoris Rumeenias ja Bulgaarias. Kuna keskus toetas peamiselt varajases etapis projekte, võib sellel olla mõju ainult pikemas perspektiivis. Konkreetsed nõustamisülesanded võivad aga aidata teha mahukaid investeeringuid, mis on mitu korda suuremad kui nõustamisteenuse osutamise maksumus.

Järeldused ja soovitused

60 Meie järeldused on seotud keskuse loomise ja toimimisega 2018. aasta lõpu seisuga. Järeldame, et selleks ajaks ei olnud keskus veel osutunud ELis tõhusaks investeeringute suurendamise vahendiks.

61 Leidsime, et keskus loodi nõudlusel põhineva vahendina, kuid seejuures hinnati eelnevalt vähe nõustamisvajadusi, tõenäolist nõudlust ja vajaminevaid vahendeid. Arvestades keskuse käsutuses olnud ressursse, esitati talle tegelikult vähe selliseid taotlusi, millest oleksid võinud saada nõustamisülesanded. Eelkõige saadi otse keskuse veebisaidi ja riiklike tugipankade kaudu vähe päringuid, millest kujunesid keskuse toetust vajavad nõustamisülesanded (punktid **13–23**).

1. soovitus. Edendada keskuse tegevuse laialdasemat kasutamist

Keskuse koordineerimiskomitee peaks arendama edasi koostööd riiklike tugipankadega, et parandada kohapealset juurdepääsu keskuse toetusele.

Tähtaeg: keskuse järelejäänud rakendusperioodi jooksul (2020. aasta lõpuks)

62 Leidsime, et keskus täitis suuresti eesmärgi pakkuda nõustamist soovinud toetusesaajatele neile sobivaid ja nende jaoks kohandatud nõustamisteenuseid. Keskusel ei olnud aga piisavalt selget strateegiat ega kehtestatud kriteeriume ja menetlusi toetuse suunamiseks sinna, kus see võiks anda kõige rohkem lisaväärtust, kuigi keskus registreeris suurema osa selleks vajalikust teabest. Leidsime, et mõned toetusesaajad kahtlesid, kas keskuse toetus täiendas teistest allikatest pakutavaid nõustamisteenuseid, ning et keskuse nõustamisülesannetega oli toetatud vaid veidi enam kui 1% kõnealuse ajavahemiku EFSI finantstoimingutest. Kuigi enamik nõustamisülesandeid tehti väga tähtsates sektorites ja liikmesriikides, olid vaid vähesed nõustamisülesanded seotud kõige suuremate nõustamisvajadustega liikmesriikide prioriteetsete sektoritega. Seega oleks vaja olnud ennetavamalt lähenemisviisi, et paremini täita üldiseid rahuldamatat nõustamisvajadusi. Hoolimata keskuse jõupingutustest arenes aeglaselt ka koostöö partneritega nõustamistegevuse geograafilise katvuse parandamiseks; seda põhjustas õiguslik keerukus ning riiklike tugipankade erinev koostöövalmidus ja -suutlikkus. Koostöö alustamine EBRDga tõi nelja asjaomase riigi VKEde sektoris kaasa märkimisväärse arvu nõustamisülesandeid (punktid **25–50**).

2. soovitus. Toetuse parem fookustamine prioriteetidele

Keskuse koordineerimiskomitee peaks püüdma oma toetust ja vahendeid paremini fookustada. Selleks peaks

- i) määratlema nõustamistoetuse väärtuse hindamise konkreetsed kriteeriumid, mis puudutavad muu hulgas täiendavust teiste ELi programmidega, toetuse liiki, potentsiaalset mõju investeringutele, sektoreid ja geograafilisi piirkondi;
- ii) parandama sõelumismenetlusi potentsiaalsete nõustamisülesannete väärtuse hindamiseks, et maksimeerida keskuse panust nõustamistoetuse prioriteetidesse;
- iii) arendama edasi koostööd riiklike tugipankadega, et parandada keskuse toetatavate nõustamisteenuste nõudluse ja osutamise geograafilist ulatust.

Tähtaeg: keskuse järelejäänud rakendusperioodi jooksul (2020. aasta lõpuks)

63 Lisaks leidsime, et keskusel puudusid piisavad menetlused, et pidada arvet perioodi jooksul täidetud nõustamisülesannete tulemusel tehtud investeringute üle. Teabe puudumine ülesannete täitmise tulemuste kohta ja keskuse mõnda tulemuslikkuse näitajat mõjutavad piirangud muutsid keskuse sellealase tulemuslikkuse hindamise keeruliseks. Igal juhul oli keskus 2018. aasta lõpuks täitnud liiga vähe nõustamisülesandeid, et see oleks võinud märkimisväärselt mõjutada investeerimiseks sobivate projektide arvu. Kokku oli keskus 2018. aasta lõpuks täitnud üksnes 89 nõustamisülesannet, millest kolm olid seotud heakskiidetud või allkirjastatud EFSI toimingutega. Valdav enamik täidetud ülesandeid oli VKEde sektoris Rumeenias ja Bulgaarias. Enamik ülesandeid oli seotud varajases investeerimisetapis olevate projektidega, mistõttu võivad need ainult pikemas perspektiivis mõju avaldada. Konkreetsed nõustamisülesanded võivad ka aidata teha mahukaid investeringuid, mis on mitu korda suuremad kui nõustamisteenuse osutamise maksumus. Kokkuvõttes leidsime piiratud hulgal tõendeid selle kohta, et keskus oleks aidanud 2018. aasta lõpu seisuga oluliselt suurendada investeringuteks sobivate projektide arvu (punktid [53–59](#)).

3. soovitus. Parandada tulemuslikkuse mõõtmist

Keskuse tulemuslikkuse seireks ja parandamiseks peaks selle koordineerimiskomitee tegema järgmist:

- i) jälgima nõustamistoetuse osutamise tulemusi (st kas nõustamisülesanded aitasid välja arendada investeerimiskõlblikke projekte);
- ii) töötama välja tulemustega seotud näitajad ja vajaduse korral ka sihtväärtused;
- iii) võrdlema keskuse iga lõpule viidud projektipõhise nõustamisülesande tegelikke kulusid selle tulemustega (st oodatava investeeringuga), et aidata hinnata keskuse tulemuslikkust.

Tähtaeg: keskuse ülejäänud rakendamisperioodi jooksul (st 2020. aasta lõpuks ja 3. soovitus punkti iii puhul 2021. aasta lõpuks)

64 Meie audit näitas, et keskuse ülesehituses sisalduvaid puudusi oli rakendusetapis raske parandada ja need mõjutasid keskuse tulemuslikkust. InvestEU programmi (2021–2027) kohta tehtud ettepaneku kohaselt hõlmaks tulevane komisjoni hallatav ja rahastatav InvestEU nõustamiskeskus 13 olemasolevat ELi tsentraalselt hallatavat nõustamisalgatust (sealhulgas praegust keskust). Ettepaneku eesmärk on lihtsustada ja parandada investeeringute toetamiseks mõeldud olemasolevat koordineerimise ja nõustamisteenuste osutamise süsteemi.

4. soovitus. Kasutada keskuse tegevusest saadud kogemusi InvestEU nõustamiskeskuse jaoks

Selleks et tagada sujuv üleminek ühelt algatuselt teisele ja võtta tulevase InvestEU nõustamiskeskuse jaoks arvesse praeguse keskuse tööst saadud peamisi kogemusi, peaks komisjon

- i) hindama nõustamisvajadusi ja tõenäolist nõudlust sihtotstarbeliste nõustamisalgatuste järele, tuginedes ajavahemikus 2015–2020 saadud kogemustele;
- ii) fokuseerima nõustamistoetuse rahuldamata vajaduste täitmisele ja selliste projektide väljatöötamisele, mida võiks potentsiaalselt toetada InvestEU tagatisega;

- iii) toetuma otsekoostööle riiklike tugipankadega, et parandada nõustamisteenuste geograafilist katvust;
- iv) töötama kohapealse esindatuse abil välja ennetavama lähenemisviisi nõustamisteenuste taotluste arvu suurendamiseks;
- v) parandama nõustamisteenuste kättesaadavust, luues InvestEU nõustamiskeskusele uue veebisaidi ja edendades selle kasutamist;
- vi) töötama välja asjakohase seire tulemusraamistiku, mis hõlmaks nõustamisteenuste osutamise kulusid ja neist saadavat kasu.

Tähtaeg: 2021. aasta lõpp

V auditikoda, mida juhib kontrollikoja liige Tony Murphy, võttis käesoleva aruande vastu 31. märtsi 2020. aasta koosolekul Luxembourgis.

Kontrollikoja nimel

president
Klaus-Heiner Lehne

Lisad

I lisa. Praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames toimivad tehnilise abi algatused

Tehnilise abi algatus	Tehnilise abi haldaja	Tehnilise abi osutaja(d)	Tasude süsteem	Kulude jagamine: EL/EIP		Toetusesaaja kaetavad kulud	Summa (ELi eelarve)	Rakendusperiood
				EL	EIP		(eurodes)	
Euroopa investeerimisnõustamise keskus	EIP	EIP / muud finantseerimisasutused (EBRD / riiklikud tugipangad) / väliskonsultandid	Kulud kaetakse (finants- ja haldusraamistiku lepingu määrade põhjal)	75%	25%	üksnes eraettevõtte, neist VKEd vaid kuni 33%	110 000 000	2015–2020
ELENA	EIP	Väliskonsultandid	6% osutatud tehnilisest abist	100%	0	vähemalt 10% osutatud tehnilisest abist	279 000 000	2014–2020
Programmi „Horisont 2020“ energiatõhususe projektikonkurss – toetus projektide väljatöötamiseks	EASME	Väliskonsultandid	–				50 000 000	2014–2020
InnovFini nõustamisteenistus	EIP	EIP	Kulud kaetakse (finants- ja haldusraamistiku lepingu määrade põhjal)	100%	0	0	28 000 000	2014–2020

Tehnilise abi algatus	Tehnilise abi haldaja	Tehnilise abi osutaja(d)	Tasude süsteem	Kulude jagamine: EL/EIP		Toetusesaaja kaetavad kulud	Summa (ELi eelarve)	Rakendusperiood
				EL	EIP		(eurodes)	
EEEFi Euroopa Komisjoni tehniline abi	EIP edasidelegeerimisleping EEEFi fondijuhiga (Deutsche Bank)	Väliskonsultandid	6,5% osutatud tehnilisest abist	100%	0	10% eraldatud tehnilisest abist	20 000 000	2012–2017
Euroopa ühendamise rahastu	EIP	EIP/ väliskonsultandid	Kulud kaetakse (finants- ja haldusraamistiku lepingu määrade põhjal)	90%	10%	0	1 262 170 Jaspersile 2015. aastal 3 000 000 Jaspersile 2018. aastal	2015–2018
NCCF	EIP	Väliskonsultandid	5% eraldatud ELi toetusest	100%	0	0 (toetusesaajal võidakse juhtumipõhiselt paluda rahaliselt panustada)	10 000 000	2015–2019 + (kaalutakse pikendamist)
PF4EE	EIP	EIP/finantsvahendajad	6% eraldatud ELi toetusest	100%	0	0	3 200 000	2014–2019
EEEFi tehnilise abi vahend	EEEFi fondijuht	EEEFi palgatud väliskonsultandid	20% välja makstud tehnilisest abist	–	–	0	Olenevalt vahendite olemasolust (EEEFi kaskaadtulu)	2017+
Euroopa ühendamise rahastu (CEF_ MSs)	Raudteetaristu haldaja / ministriumid	Väliskonsultandid	Tegelikud kulud	100%	0	0	17 021 785	2014–2020

Tehnilise abi algatus	Tehnilise abi haldaja	Tehnilise abi osutaja(d)	Tasude süsteem	Kulude jagamine: EL/EIP		Toetusesaaja kaetavad kulud	Summa (ELi eelarve)	Rakendusperiood
				EL	EIP		(eurodes)	
Aruka spetsialiseerumise platvorm tööstuse moderniseerimiseks	GROW	Väliskonsultandid		100%	–		1 500 000	2018–2020
Linnarahastu	ENER/EASME	Rakendusamet		–			16 000 000	2019–2023
Saarte rahastamisvahend	ENER	Väliskonsultandid		–			10 000 000	2018–2020
EaSI	EMPL	Väliskonsultandid					13 000 000	
JASPERS	EIP	EIP	Kulud kaetakse (finants- ja haldusraamistiku lepingu määrade põhjal)	80%	20%	0	233 650 000	2014–2020
KOKKU							795 633 955	

II lisa. Auditimetoodika

- Meie leiud põhinesid järgmisel:
 - keskuse ja olemasolevate nõustamisalgatustega seotud põhidokumentide läbivaatamine, sealhulgas:
 - õiguslik alus ja poliitikadokumendid;
 - finants- ja lepinguline raamistik;
 - juhtimist puudutav dokumentatsioon (nt keskuse koordineerimiskomitee dokumendid);
 - juhtimismenetlused;
 - iga-aastased tööprogrammid;
 - tegevusaruandlus;
 - intervjuud EIP/keskuse töötajate ja asjaomaste komisjoni talituste ametnikega (majandus- ja rahandusküsimuste peadirektoraat, teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, siseturu, tööstuse, ettevõtluse ja VKEde peadirektoraat, liikuvuse ja transpordi peadirektoraat, energeetika peadirektoraat, regionaal- ja linnapoliitika peadirektoraat);
 - keskuse juhtimisinfosüsteemi salvestatud nõustamisteenuste taotlusi puudutavate andmete analüüs (sisuga 31. detsember 2018);
 - vaadati läbi keskusele esitatud 18 nõustamistaotluse käsitlemine, sealhulgas 15 taotlust, millele eraldati keskuse konkreetseid ressursse (nõustamisülesanded).

Valimiühiku nr	Taotluse nr	Taotluse aasta	Riik	Nõustamise võtmesektor	Taotluse seis
1	0021	2015	Sloveenia	Transporditaristute, transpordiseadmete ja innovatiivsete transporditehnoloogiate arendamine	Toetus eraldatud
2	0263	2016	Portugal	Transporditaristute, transpordiseadmete ja innovatiivsete transporditehnoloogiate arendamine	Suletud
3	0228	2016	Küpros	Keskkond ja ressursitõhusus	Suletud

Valimiühiku nr	Taotluse nr	Taotluse aasta	Riik	Nõustamise võtmesektor	Taotluse seis
4	0187	2016	Rumeenia	Inimkapital, kultuur ja tervis	Toetus eraldatud
5	0196	2016	Luksemburg	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arendamine ja kasutuselevõtmine	Toetus eraldatud
6	0608	2017	Iirimaa	Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon	Toetus eraldatud
7	0414	2017	Bulgaaria	Muu	Toetus eraldatud
8	0440	2017	Mitte riigipõhine	Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon	Toetus eraldatud
9	0405	2017	Mitte riigipõhine	Energiaspektori arendamine	Toetus eraldatud
10	0521	2017	Prantsusmaa	Transporditaristute, transpordiseadmete ja innovatiivsete transporditehnoloogiate arendamine	Suletud
11	0002ELENA	2017	Taani	Keskkond ja ressursitõhusus	Toetus eraldatud
12	0594	2017	Prantsusmaa	Teadus- ja arendustegevus ning innovatsioon	Toetus eraldatud
13	0370	2017	Poola	Keskkond ja ressursitõhusus	Suletud
14	0437	2017	Poola	Inimkapital, kultuur ja tervis	Toetus eraldatud
15	0843	2018	Prantsusmaa	Põllumajandus	Toetus eraldatud
16	0711	2018	Horvaatia	Muu	Toetus eraldatud
17	0777	2018	Mitte riigipõhine	Keskkond ja ressursitõhusus	Eraldatud
18	0016EBRD	2018	Rumeenia	Info- ja kommunikatsioonitehnoloogia arendamine ja kasutuselevõtmine	Suletud

- keskusega koostööd tegevate (seisuga 31. detsember 2018) riiklike tugipankade küsitlus. Küsimustik saadeti 28. veebruaril 2019 25-le keskusega koostööd tegevale riiklikule tugipangale. Vastuste esitamise lõpptähtaeg oli 9. aprill 2019. Küsimustikule vastas 18 liikmesriigi 20 tugipanka;
- perioodi jooksul keskuselt toetust saanud lõplike toetusesaajate elektrooniline küsitlus. Saatsime küsimustiku 4. märtsil 2019 88-le keskuse lõplikule toetusesaajale, kellel paluti vastata 12. aprilliks 2019. Saime vastused keskuse 43 toetusesaajalt 24-st ELi liikmesriigist.

III lisa. EIP ja riiklike tugipankade vahel sõlmitud vastastikuse mõistmise memorandumid (2015–2018)

Riik	Riikliku tugipanga nimi	Allkirjastamise aeg	Koostöötase ²⁶
Austria	Austria Wirtschaftsservice Gesellschaft mbH (AWS)	2016	1
Belgia	Participatiemaatschappij Vlaanderen (PMV)	2018	1
Bulgaaria	Bulgaaria rahastamisvahendite fondijuht (FMFIB)	2016	1,2
Bulgaaria	Bulgaaria Arengupank (BDB)	2015	1
Horvaatia	Hrvatska Banka za Obnovu i Razvitak (HBOR)	2015	1
Tšehhi Vabariik	Ceskomoravska Zaručni a Rozvojova Banka (CMZRB)	2016	1
Soome	Finnvera	2017	1,2
Prantsusmaa	Bpifrance	2016	1,3
Prantsusmaa	Caisse des Dépôts et Consignations (CDC)	2016	1,2,3
Saksamaa	NRW.Bank	2017	1
Saksamaa	Kreditanstalt für Wiederaufbau (KfW)	2016	1

²⁶ 1. tase: teadmiste ja parimate tavade jagamine;

2. tase: kohaliku kontaktpunkti roll keskuse potentsiaalsete toetusesaajate jaoks;

3. tase: keskuse nimel nõustamisteenuste osutamine.

Riik	Riikliku tugipanga nimi	Allkirjastamise aeg	Koostöötase ²⁶
Ungari	Ungari Arengupank (MFB)	2015	1,2,3
Iirimaa	Strategic Banking Corporation of Ireland (SBCI)	2016	1,2,3
Itaalia	Cassa Depositi e Prestiti (CDP)	2016	1,3
Läti	Attistības finansu institūcija Altum (ALTUM)	2015	1,2,3
Leedu	Investiciju ir versio garantijos (INVEGA)	2016	1,2
Leedu	Avaliku sektori investeringute arendamise agentuur (VIPA)	2016	1,2,3
Madalmaad	Madalmaade Investeerimisagentuur (NIA)	2016	1
Poola	Bank Gospodarstwa Krajowego (BGK)	2016	1,2
Poola	Poola Pangaliit, riiklik kontaktpunkt (ZBP)	2016	1,2
Portugal	Instituição Financeira de Desenvolvimento (IFD)	2018	1,2
Slovakkia	Slovak Investment Holding (SIH)	2016	1,2
Sloveenia	SID Banka (SID)	2015	1,2,3
Hispaania	Instituto de Credito Oficial (ICO)	2016	2
Rootsi	Almi Företagspartner (ALMI)	2016	1

IV lisa. Keskuse tulemuslikkuse raamistik

- a) keskuse tegevusega (st väljunditega) seotud sisendi-/tegevusnäitajad (ST);
- b) nende tegevuste otsese mõjuga seotud väljundnäitajad (VN);
- c) Tulemi-/tulemusnäitajad (TT), mis on seotud sellega, mida toetusesaajatele osutatud nõustamisteenustega saavutati.

TPN nr – väljundnäitaja	9 tulemuslikkuse põhinäitajat (TPN)	Määratlus	12 seire põhinäitajat (SPN)	Määratlus	SPN nr
VN.1	Menetletud ja toetust saanud taotluste arv ja jaotus (sh investeerimisplatvormid) (VN.1)	Mõõdab keskuse menetletud ja toetust saanud taotluste arvu (jaotus sektorite, riikide, avaliku/erasektori projektiarendajate ja vajalike toetuseliikide kaupa)	Taotluste allikas: keskuse veebisait / EIP talitused / välispartnerid / Euroopa Komisjon / muud (ST.1)	Mõõdab keskusele laekunud taotlusi nende allikate kaupa (veebiportaal, EIP, riiklikud tugipangad, Euroopa Komisjon jne)	ST.1
VN.2	Tehnilise abi osutamise päädivate taotluste osakaal ja jaotus (sh täiendavate taotluste hinnanguline osakaal) (VN.2)	Mõõdab, kui suur protsent toetust saanud taotlustest on päädinud tehnilise abi andmisega	Investeeringuvalmis projektide hinnanguline osakaal ja genereeritud investeeringute arv (TT.1)	Mõõdab, kui suur protsent laekunud taotlustest on saavutanud investeeringuvalmiduse, ja kui suur protsent laekunud taotlustest on tegelikult ellu viidud	TT.1
			Genereeritud investeeringute arv ja maht (nii EFSI kaudu kui väljaspool seda)	Mõõdab keskusele esitatud taotluste kaudu genereeritud investeeringute arvu ja mahtu	TT.2

TPN nr – väljundnäitaja	9 tulemuslikkuse põhinäitajat (TPN)	Määratlus	12 seire põhinäitajat (SPN)	Määratlus	SPN nr
			Investeeringisplatvormide loomiseks antud toetuste arv (TT.3)	Mõõdab nõustatud potentsiaalsete investeeringisplatvormide arvu	TT.3
			Loodud investeeringisplatvormide arv (TT.4)	Mõõdab toetuse abil loodud investeeringisplatvormide arvu	TT.4
			Täiendavuse näitaja, mille määratlemiseks kasutatakse lisandväärtusega seotud parameetreid (TT.5)	Keskuse teostatud tehnilise abi projektide arv igas kategoorias (nt oskused, toetuskõlblikkus, maht, taotluse mastaap / mitmemõõtmelisuse aspekt)	TT.5
VN.3	Keskmine esimese reageerimise aeg (VN.3)	Mõõdab taotluste saamisest kuni taotlejale esimese vastuse andmiseni kuluvat aega. Seda tuleks vaadata kui tegevusnäitajat	Rahulolu-uuring (VN.7)	Mõõdab ametliku tagasisidemenetluse abil keskuse kasutajate ja toetusesaajate rahulolu	VN.7
VN.4	Välispartnerluste arv (VN.4)	Mõõdab vastastikuse mõistmise memorandumite ja lepingute arvu, mis on sõlmitud riiklike tugipankade, rahvusvaheliste investeeringisametuste, liikmesriikide, korraldusametuste, liikmesriikide ametiasutuste ja teistega (nt ühendustega)	Teenuseosutajaks saanud välispartnerluste arv (vastastikuse mõistmise memorandumid 3. taseme koostöö) (TT.6)	Mõõdab selliste välispartnerluste arvu, kellega tehakse keskuse raames teenuseosutajana 3. tasandi koostööd	TT.6
VN.5	Mitme partneriga ürituste, kohtumiste ja seminaride arv, mida keskus on ise korraldanud või kus on osalenud (VN.5)	Mõõdab keskuse korraldatud ürituste arvu ja seda, mitmel välisel üritusel on keskuse/ nõustamisteenuste osakonna esindajad osalenud	Mitme partneriga üritustel, kohtumistel ja seminaridel osalenute arv (VN.8)	Mõõdab korraldatud üritustel, kohtumistel ja seminaridel osalejate arvu ja liiki	VN.8
OI.6	Kulukohustustega seotud ja kasutatud vahendite protsent aastaearvest (VN.6)	Mõõdab, kui suur osa iga-aastasest eelarveeraldisest on seotud kulukohustustega ja kasutatud	Keskuse partnerite poolt keskusega seotud nõustamisteenuste osutamiseks eraldatud hinnanguline aeg (vastastikuse mõistmise memorandumid 3. taseme koostöö) (VN.9)		VN.9
VN.10	Toetust saanud projektide valmidusaste enne ja pärast nõustamist		Toetatud projektide arv, mis hõlmavad kombineerimist muude ELi rahastamisallikatega (ESIF, Euroopa ühendamise rahastu, programm „Horisont 2020“) (VN.12)	Mõõdab keskuse toetatud projektide arvu, mis hõlmasid ka muudest ELi rahastamisallikatest saadud rahastamist	

TPN nr – väljundnäitaja	9 tulemuslikkuse põhinäitajat (TPN)	Määratlus	12 seire põhinäitajat (SPN)	Määratlus	SPN nr
VN.11	Keskuse toetatud projektide arv (st kliimameetmed, ringmajandus, digitaalvaldkond, piiriülene koostöö)		Projektide geograafilise tasakaalustamise määr ühtekuuluvuspoliitikaga hõlmatud/hõlmamata liikmesriikide vahel (VN.13)	Mõõdab keskuselt toetust saanud projektide jaotust ühtekuuluvuspoliitikaga hõlmatud/hõlmamata liikmesriikide vahel	
ST.3	Riiklike tugipankade esitatud taotluste arv	Mõõdab taotluste arvu, mille keskus on saanud riiklikelt tugipankadelt			

V lisa. Kontrollikoja analüüs keskuse väljundite ja tulemuste seirenäitajate kohta

Keskuse väljundnäitaja	Kirjeldus	Piirang
ST.3	„Riiklike tugipankade esitatud taotluste arv“	See uus näitaja ei ole seotud muudetud EFSI määrusega ja selle oleks võinud varem määratleda, kuna see mõõdab keskusele laekunud taotluste päritolu alamkategoriat, mis on juba hõlmatud teise PSN-ga (ST.1: „Taotluste allikas“)
VN.2	„Tehnilise abi osutamisega päädivate taotluste osakaal ja jaotus“	Näitaja põhineb nende toetust saanud taotluste protsendi arvutamisel, mis päädisid tehnilise abi andmisega. Ekspertteadmisi võidakse aga kasutada ka muud liiki taotluste käsitlemisel (nt üldine teave, pakutav koostöö, rahastamisaotlus või finantsnõustamine).
VN.3	„Keskmine reageerimisaeg“	Näitaja ei mõõda keskuse tegevuse väljundit. Aeg, mis kulub taotlusele esialgse vastuse andmiseks, mõõdab nõustamisprotsessi ühte osa.
VN.5	„Kulukohustustega seotud ja kasutatud vahendite protsent aastaeelarvest“	Näitajaga mõõdetakse ühte sisendit (keskuse toetuse kasutamist), mitte väljundit (osutatud teenuseid).
VN.10	„Toetust saanud projektide valmidusaste enne ja pärast nõustamist“	Auditi ajal (st 2018. aasta tehnilises aruandes) puudusid andmed uue näitaja kohta. Keskus hakkas juhtimissüsteemides salvestama sissetulevate projektide valmidus alles 2018. aasta teisel poolel (väljaminevate projektide valmidust käsitlevat teavet ei olnud veel registreeritud)
VN.11	„Keskuse toetatud projektide arv (st kliimameetmed, ringmajandus, digitaalvaldkond, piiriülene koostöö)“	Auditi ajal (st 2018. aasta tehnilises aruandes) puudusid uue näitaja kohta andmed, kuid me täheldasime, et registreeritud teabe kasulikkust vähendab asjaolu, et iga prioriteedi jaoks ei kasutata eraldi koode.

Keskuse tulemusnäitaja	Määratlus	Piirang
TT.1	„Investeeringisvalmis projektide hinnanguline osakaal ja genereeritud investeeringute arv“	Näitaja eesmärk on mõõta, kui suur protsent laekunud taotlustest on saavutanud investeeringisvalmiduse, ja kui suur protsent laekunud taotlustest on tegelikult investeeringuna ellu viidud. Keskuse juhtkond teatas, et toetust saanud 104 projektist 47 puhul oli 31. detsembri 2018. aasta seisuga tehtud reaalne investeering. Esitatud arv ei vasta näitaja määratlusele ja seda ei toeta andmed juhtimisinfo andmebaasis
TT.2	„Genereeritud investeeringute arv ja maht (nii EFSI kaudu kui väljaspool seda)“	Keskuse juhtkond teatas, et 31. detsembri 2018. aasta seisuga investeeriti väljaspool EFSId 16 projekti ja EFSI kaudu 28 projekti. Aruandlus ei vasta näitaja määratlusele (ei ole selge, millele „genereeritud investeeringute arv“ osutab). Tehtud investeeringute mahtu eurodes ei registreerita süstemaatiliselt ei juhtimisinfosüsteemis ega esitata tehnilises aruandes.
TT.3 ja TT.4	„Investeeringisplatvormide loomiseks antud toetuste arv“ ja „Loodud investeeringisplatvormide arv“	Need näitajad mõõdavad nõustamisteenuseid saanud ja loodud investeeringisplatvormide arvu. Keskuse juhtkond teatas, et 31.12.2018 seisuga oli nõustatud 33 potentsiaalset investeeringisplatvormi, millest 16 ka loodi. Keskuse juhtkond teatas audiitoritele saadetud selgitavas kirjas, et ainult 12 toetust saanud taotlust olid seotud investeeringisplatvormide võimaliku loomisega. Keskus ei pea arvet tegelikult loodud investeeringisplatvormide üle.
TT.5	„Täiendavuse näitaja, mille määratlemiseks kasutatakse lisandväärtusega seotud parameetreid“	Näitaja määratlemise aluseks on keskuse nõustamisprojektide arv igas kategoorias (nt oskused, toetuskõlblikkus, maht, taotluse mastaap / mitmemõõtmelisuse aspekt). Ei ole selge, millistest tulemustest tuleb selle näitaja all aru anda, sest tehnilise aruande punktides 2.5.2 ja 2.5.3 esitatakse saadud taotluste käsitlemise statistiline analüüs.
TT.6	„Teenuseosutajaks saanud välispartnerluste arv“	Näitaja mõõdab selliste välispartnerluste arvu, kellega tehakse keskuse raames 3. taseme koostööd. Seda näitajat võiks pigem nimetada keskuse tegevust mõõtvaks näitajaks.

VI lisa. Keskusele esitatud taotlused, mis on seotud EIP/EFSI heakskiidetud või allkirjastatud toimingutega

Taotluse nr	Riik	Sektor	Taotluse laekumise kuupäev	Staatuse seisuga 31.12.2018	Allkirjastamise kuupäev (EIP/EFSI)	Heakskiitmise kuupäev (EIP/EFSI)
858	Poola	Keskkond ja ressursitõhusus	25.10.2018	Hindamisel	5.9.2018	
843	Prantsusmaa	Põllumajandus	1.10.2018	Toetus eraldatud	23.11.2018	
815	Rumeenia	Keskkond ja ressursitõhusus	13.8.2018	Toetus eraldatud	17.12.2018	
766	Poola	Energiasektori arendamine	22.5.2018	Toetus eraldatud	2.1.2019	
706	Leedu	Keskkond ja ressursitõhusus	13.3.2018	Toetus eraldatud		9.10.2018
622	Itaalia	Keskkond ja ressursitõhusus	8.12.2017	Toetus eraldatud	22.5.2019	
621	Bulgaaria	Transporditaristute, transpordiseadmete ja innovatiivsete transporditehnoloogiate arendamine	6.12.2017	Suletud (nõustamisülesannet ei avatud, taotlus edastati teistele talitustele)	20.12.2018	
590	Poola	Inimkapital, kultuur ja tervis	7.11.2017	Toetus eraldatud	15.5.2018	
565	Hispaania, Portugal	Muu	20.9.2017	Toetus eraldatud	12.11.2018	

Taotluse nr	Riik	Sektor	Taotluse laekumise kuupäev	Staatuse seisuga 31.12.2018	Allkirjastamise kuupäev (EIP/EFSI)	Heakskiitmise kuupäev (EIP/EFSI)
461	Belgia	Energiaspektori arendamine	03.05.2017	Toetus eraldatud		15.05.2018
437	Poola	Inimkapital, kultuur ja tervis	25.4.2017	Toetus eraldatud	18.10.2017	
003	Läti	Transporditaristute, transpordiseadmete ja innovatiivsete transporditehnoloogiate arendamine	22.7.2015	Toetus eraldatud		18.7.2017

Akronüümid ja lühendid

CEF: Euroopa ühendamise rahastu

COP21: ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 21. istungjärk

EaSI: ELi tööhõive ja sotsiaalse innovatsiooni programm

EBRD: Euroopa Rekonstruktsiooni- ja Arengupank

EEEF: Euroopa Energiatõhususe Fond

EFSI määrus: nõukogu määrus (EL) 2015/2017, mida on muudetud määrusega (EL) 2017/2356

EFSI: Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond

EIP: Euroopa Investeeringupank

EIPP: Euroopa investeerimisprojektide portaal

EK: Euroopa Komisjon

EL: Euroopa Liit

ELENA: Euroopa kohaliku energiaabi fond

ESIF: Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid

FAFA: ELi ja EIP vahel sõlmitud finants- ja haldusraamistiku leping

InnovFin: EIP teadus- ja innovatsiooniprojektide nõustamisteenistus

IPE: Euroopa investeerimiskava

JASPERS: ühisabi projektide toetamiseks Euroopa piirkondades

Keskus: Euroopa investeerimisnõustamise keskus

PF4EE: energiatõhususe erasektoripoolse rahastamise vahend

PPP: avaliku ja erasektori partnerlus

PTN/PSN: peamised tulemuslikkuse näitajad / peamised seirenäitajad

TA: tehniline abi

VKEd: väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad

Mõisted

Avaliku ja erasektori partnerlused: valitsuse ja erasektori partneri pikaajaline lepinguline koostöö, mille raames viimane pakub ja rahastab oma kapitali kasutades avalikke teenuseid ning jagab sellega seonduvaid riske.

ELENA fond: EIP ja Euroopa Komisjoni ühisalgatus programmi „Horisont 2020“ raames **tehnilise abi** andmise toetamiseks energiatõhususe, hajutatud taastuvenergia ja linnatranspordi programmide rakendamiseks.

Euroopa investeerimisprojektide portaal (EIPP): komisjoni hallatav veebiportaal, mille kaudu saavad ELis asuvad avaliku või erasektori projektiarendajad võtta ühendust potentsiaalsete investoritega kogu maailmas.

Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fond (EFSI): investeeringutoetuse mehhanism, mille algatasid Euroopa Investeerimispank (EIP) ja komisjon, et kaasata erakapitaliinvesteeringuid ELi jaoks strateegilise tähtsusega projektidesse. Tuntud ka kui Junckeri kava. Nüüdseks integreeritud EIP gruppi.

Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondid (ESIF): viis peamist ELi fondi, mis üheskoos toetavad majanduse arengut kogu ELis, on Euroopa Regionaalarengu Fond, Euroopa Sotsiaalfond, Ühtekuuluvusfond, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond ning Euroopa Merendus- ja Kalandusfond. Neid reguleerivad ühised eeskirjad.

InnovFini nõustamisteenistus: EIP nõustamisteenistuse eesmärk on aidata struktureerida teadus- ja arendustegevust ning innovatsiooniprojekte nii, et parandada nende juurdepääsu rahastamisele. Pikemas perspektiivis suurendab selline nõustamine projektide elluviimise tõenäosust. Samuti antakse nõu investeerimistingimuste parandamiseks tegevuste kaudu, mis ei ole projektispetsiifilised.

Investeerimisplatvorm: struktuur, mis on loodud rahastamise suunamiseks mitmele investeerimisprojektile ühes liikmesriigis, laiemas geograafilises piirkonnas või konkreetses majandussektoris.

InvestEU fond: EFSI ja praeguste tsentraalselt hallatavate rahastamisvahendite (v.a välistegevuse rahastamisvahendid) kavandatav jätkuprogramm.

InvestEU nõustamiskeskus: 2021. aastal keskuse töö üle võttev mehhanism, mis tugineb ka muudele tehnilise abi algatustele (nt ELENA ja InnovFini nõustamisteenistus), et anda toetust kooskõlas InvestEU fondi eesmärkidega.

JASPERS: Euroopa Komisjoni, EIP ja EBRD vaheline tehnilise abi partnerlus, mis annab toetust saavatele riikidele sõltumatut nõu Euroopa Regionaalarengu Fondist ja Ühtekuuluvusfondist kaasrahastatavate kvaliteetsete suurprojektide ettevalmistamisel.

Keskuse eelarve: ressursid, mida saab kasutada keskuse rahastamiskõlblike kulude katmiseks.

Keskuse teenustasud: tasud, mida EIP võtab keskuse ülesandel osutatud teenuste eest.

Koordineerimiskomitee: keskust juhib neljaliikmeline koordineerimiskomitee, mis koosneb kahest komisjoni ja kahest EIP esindajast. Koordineerimiskomitee vastutab strateegia ja poliitika läbivaatamise, keskuse tegevuse järelevalve, sidusrühmadele aruannete esitamise, teenuste valiku ja hinnapoliitika heakskiitmise eest.

Rahastamisvahend: rahaline toetus ELi eelarvest, mis võib olla omakapitali- või kvaasiomakapitali investeringute, laenu, tagatise või muu riskijagamisvahendi vormis.

Rakenduskava tehniline abi: selle eesmärk on tugevdada riigi haldussuutlikkust Euroopa struktuuri- ja investeerimisfondide vahendite haldamisel ja rakendamisel.

Riiklikud tugipangad: kutseliselt finantseerimise alal tegutsevad juriidilised isikud, kes on saanud volituse liikmesriigilt või liikmesriigi asutuselt tegeleda arendus- või edendustegevusega riigi, piirkondlikul või kohalikul tasandil.

Tehniline abi: nõustamistoetus, et suurendada projektiarendajate ja finantsvahendajate suutlikkust teha rahastamis- ja investeerimistoiminguid investeerimisprojekti kõigis etappides.

KOMISJONI VASTUSED EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIARUANDELE

„EUROOPA INVESTEERIMISNÕUSTAMISE KESKUS: KUIGI KESKUS LOODI INVESTEERINGUTE SUURENDAMISEKS ELIS, ON SELLE MÕJU SENI VÄIKE“

KOKKUVÕTE

I. Euroopa investeerimisnõustamise keskus (edaspidi "keskus") on osa Euroopa investeerimiskavast ja see loodi Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondi (EFSI) määrusega. EFSI kavandati nõudluspõhise algatusena, et suurendada investeeringuid ja kõrvaldada turutõrkeid Euroopas ilma eelneva sektoripõhise või geograafilise jaotuseta, püüdes samas suurendada mitmekesisust. Nõudluspõhine algatus on ka investeerimisnõustamise keskus, mis loodi eesmärgiga parandada investeerimisprojektide kvaliteeti, pakkudes kohandatud nõuandvat tuge projektide arendajatele ja suutlikkuse suurendamise alast nõu varajastes etappides.

V. EFSI määruse kohaselt loodi keskus mitme ülesande jaoks, mille hulka kuulub ülesanne olla *ühtne kontaktpunkt küsimustes, mis on seotud [---] tehnilise abiga*. Keskus on nõudluspõhine ja peab kooskõlas EFSI määrusega kaaluma kõiki taotlusi, sealhulgas varajase toe taotlusi. Kõik menetletud nõustamistaotlused olid tegelikult kooskõlas EFSI määruses keskuse jaoks kehtestatud prioriteetidega.

Komisjon ja Euroopa Investeerimispank (EIP) leiavad, et keskus pakub väärtuslikku tuge, hoogustamaks investeerimist projektidesse kogu liidus. Keskus on teinud märkimisväärseid jõupingutusi, et eelkõige suurendada mitmekesisust, eesmärgiga seada esikohale Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikide toetamine, ning on suurendanud koostööd riiklike tugipankadega.

Peale selle tuleb keskuse pakutavat tuge vaadelda laiemas kontekstis, kuna investeerimisprojekti elutsükli mõõdetakse aastates, eriti avaliku sektori keerukamas otsuste tegemise raamistikus, kus tuleb läbida eri etapid, enne kui jõutakse projekti rakendamiseni (milleks on vaja rahalisi vahendeid) ja tegeliku investeeringu tegemiseni.

Komisjon ja EIP leiavad, et investeeringute tegelikku mõju ei olnud 2018. aasta lõpus veel näha. 2019. aasta tulemusi vaadeldes avaneb juba teistsugune pilt.

VI. Keskuse strateegia on sätestatud EFSI määruses ja keskuse partnerluse raamlepingus ning seda täiendatakse igal aastal eritoetuslepingute aluseks olevas tööprogrammis. Peale selle leppis keskuse koordineerimiskomitee protsessi alguses kokku, et eeskätt keskendutakse Ühtekuuluvusfondist abi saavatele riikidele ja prioriteetsetele sektoritele. Geograafilise ulatusega seoses olgu öeldud, et kaks kolmandikku ülesannetest olid seotud Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikidega. EFSI 2.0 määrusega on tugevdatud keskuse ennetavat tuge prioriteetsetes sektorites või piirkondades ja EFSI toetamisel. Ennetusvajadusi konkreetsetes sektorites/piirkondades on kajastatud keskuse partnerluse raamlepingus, mida 2018. aasta aprillis muudeti.

Täiendavus on määratletud EFSI määruse artikli 14 lõikes 2, kus on sätestatud, et keskus *osutab teenuseid lisaks neile, mis on juba kättesaadavad muude liidu programmide raames*.

Eksperditeadmiste kättesaadavus turul ning võimalus saada neid teistest avaliku ja erasektori nõustamisallikatest ei tähenda pealegi seda, et nõustamise soovijatel on sellistele teadmistele alati sobiv juurdepääs – takistuseks võivad osutuda kulud, kaugus, mõistmine jms.

Koostöö riiklike tugipankadega on üks keskuse põhivahendeid, et tagada kohapealne teavitustegevus, ning EIP on teinud selleks märkimisväärseid jõupingutusi. Keskus on loonud 40 partnerasutusega koostööraamistiku, et suurendada kohalikku nõudlust nõustamise järele, ning on sõlminud 2018. aasta lõpu seisuga vastastikuse mõistmise memorandumi 25 riikliku tugipangaga. Samuti korraldas keskus auditiperioodil teabetuure ning mitu teadlikkuse parandamise, suutlikkuse suurendamise ja teadmiste jagamise üritust koos riiklike tugipankadega.

VII. Nagu on sätestatud EFSI määruse artikli 14 lõikes 1, loodi keskus eesmärgiga anda nõuandvat tuge investeerimisprojektide väljaselgitamiseks, ettevalmistamiseks ja arendamiseks. Seepärast on keskus toetanud investeerimisprojekte ka varajases etapis, kuna varajane nõustamisteenus on sageli ülioluline, et aidata välja töötada tugevaid projekte. Algatus on aidanud edukalt kiirendada pankadele sobivate projektide väljaselgitamist ja arendamist. Paraku mõõdetakse aega, mis kulub, enne kui investeerimisprojekt saab piisavalt küpseks, et üldse kaaluda selle rahastamist, tavaliselt aastates.

2018. aasta lõpu seisuga oli EIP laenu ootejärjekorras 55 suuremat keskuse ülesannet (st arvestamata raamülesandeid), millega toetatakse projekte, mille eeldatavad investeerimiskulud on 14 miljardit eurot. 28ga neist toetatakse projekte, mida peetakse potentsiaalselt EFSI tagatise saamise tingimustele vastavaks. 2019. aastal, pärast kontrollikoja auditit, on juba näha olukorra tunduvat paranemist, mis toetab seisukohta, et on vaja piisavalt aega, et täpselt hinnata keskuse tegevuse mõju tugevate projektide arvule, eriti EFSI raames.

VIII. Komisjon ja EIP keskuse esindaja on kõikide soovitustega nõus.

SISSEJUHATUS

02. Komisjon ja EIP juhivad tähelepanu asjaolule, et EFSI määruse kohaselt peab keskus toetama projekte, et need muutuksid majanduslikult ja tehniliselt elujõuliseks, oleksid kooskõlas liidu poliitikaga ja kaasaksid võimaluse korral maksimaalselt erasektori kapitali. Selliste projektide jaoks ei ole tingimata vaja EFSI toetust.

05. Keskuse põhitegevus on anda nõuandvat tuge investeerimisprojektide väljaselgitamiseks, ettevalmistamiseks ja arendamiseks. Taotluste menetlemine on osa EIP Euroopa investeerimisnõustamise keskuse üksuse ülesannetest, mille hulka kuuluvad ka keskuse tegevuse raames pakutavate nõustamisteenuste hindamine, haldamine, järelevalve ja aruandlus. Samuti hõlmab tegevus suhtlemist ja suhete säilitamist kohalike partneritega.

TÄHELEPANEKUD

14. Nõustamisvajaduste eelneva hindamise on teinud ELis tehtavate investeeringute rakkerühm. Rakkerühm määras oma lõpparuandes (detsember 2014) kindlaks mitu põhimeedet, mille hulka kuulub tehniline abi. Selles aruandes osutas rakkerühm selgelt vajadusele

a) toetada veelgi enam projektide/programmide ettevalmistamist ja rakendamist, et pakkuda nii palju kui võimalik abi ka projektide/programmide valimisel ja kavandamisel. Tuleks toetada ELi investeerimisnõustamise keskuse loomist, et tagada pidevad ja tõhusad nõustamisteenused;

b) edendada projektide ülesehitamise alast suunatud nõustamist, seahulgas suutlikkuse suurendamist ja menetluste standardimist, näiteks avaliku ja erasektori partnerluste puhul, et meelitada ELi tähtsusega projektidesse/programmidesse täiendavaid erasektori investeeringuid.

15. Komisjon märgib, et keskus on loodud nõudluspõhise vahendina eesmärgiga tegeleda rahuldamata nõustamisvajadustega. Seetõttu ei sisalda EFSI määrus keskuse konkreetseid eesmärke. Peale selle on EFSI 2.0 määrukses sätestatud ootused seoses keskuse rolliga konkreetsete ELi prioriteetide ning EFSI valdkondliku ja geograafilise mitmekesisuse suurendamise toetamisel, määramata siiski kindlaks ühtki eesmärki.

Sellele vaatamata on keskus jätkanud ja jätkab ka tulevikus jõupingutuste tegemist, et saavutada valdkondlik mitmekesisus, parandades teadlikkust, suurendades suutlikkust ning pakkudes projektide ja rahastamisvahenditega seotud nõustamisteenuseid. Eesmärk on seada esikohale Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikide toetamine, uute nõustamisteenuste kasutuselevõtt (nagu on ette nähtud EFSI 2.0 määruisega) ja riiklike tugipankadega tehtava koostöö suurendamine. Keskuse koordineerimiskomitee leppis keskuse tegevuse alguses kokku, et eeskätt keskendutakse Ühtekuuluvusfondist abi saavatele riikidele ja keskuse tööprogrammides kindlaks määratud prioriteetsetele sektoritele kooskõlas partnerluse raamlepingu artikli 4 lõike 3 punktiga a.

16. EFSI 2.0 määruisega on tugevdatud keskuse ennetavat tuge prioriteetsetes sektorites või piirkondades. Keskuse partnerluse raamlepingus, mis allkirjastati EIPga 2018. aasta aprillis, on kajastatud konkreetsete sektorite/piirkondade ennetusvajadusi eelkõige Ühtekuuluvusfondist abi saavates riikides, kus EFSI vahendeid kasutatakse vähe.

17. Keskuse täiendavus on täielikult lõimitud keskuse praegustesse menetlustesse. Keskuse nõustajatel on ülitähtis roll saabuvate taotluste sõelumisel. Igal ülesandel on oma eripära ja tingimused, mis võimaldavad või ei võimalda rahastada seda ELi algatuse raames. Nagu on kirjeldatud I lisas, pakub 2014.–2020. aasta mitmeaastases finantsraamistikus lõviosa nõustamisest EIP, mistõttu on keskusel lihtsam kontrollida täiendavust saanud nõustamistaotluste temapoolse sõelumise / vahendite eraldamise raames. Seega saaks täiendavuse kontrolli hõlpsasti teha keskuse meeskond ja seda võiks ametlikult käsitleda sõelumisprotsessis (nagu on kirjeldatud keskuse menetluste käsiraamatus). Need on aspektid, mida keskuse nõustaja peab vaatlema ja hindama, et otsustada, kas keskuse kavandatud meede on täiendav.

19. Keskuse eesmärgid on laiemad kui pelgalt tegelemine saadud taotlustega ja nõuandev tugi seoses nende taotlustega. Nagu on sätestatud EFSI määruis artiklis 14, on keskuse ülesanne ka olla ühtne kontaktpunkt tehnilise abi andmiseks, teha koostööd riiklike tugipankadega, toetada EFSI eesmärkide saavutamist ning olla platvorm vastastikusel kogemuste vahetamisel ja projektide arendamisega seotud oskusteabe jagamisel.

Lisaks toetatakse projektide arendajaid tööga, mida keskuse töötajad teevad nende taotlustega, mida ei liigitata ametlikult ülesanneteks, nagu Euroopa ühendamise rahastu

segarahastamistaotlused, n-ö kerge nõustamine, kohandatud edasisuunamise kaudu pakutav toetus jne.

20. Komisjon ja EIP leiavad, et keskuse saadud taotluste arv ei ole väike. Lisaks on see keskuse loomisest saati igal aastal suurenenud. Peale selle on viisardi kasutamine ja taotluste laekumine ekspertidelt suurendanud nende projektide arvu, mis vastavad nõuandva toe saamise tingimustele.

Pärast keskuse veebisaidi ajakohastamist 2017. aasta lõpus on veebisait suunanud taotlejad tulemuslikult edasi alternatiivsete nõuandva toe saamise võimaluste juurde nende päritoluriigis. Nõuandvat tuge pakuti ka nn raamülesannete kaudu, mille kasutamine võimaldas EIP ekspertidel anda projektide arendajatele tõhusamalt ajaliselt piiratud strateegilist nõu, ilma et seda oleks registreeritud keskuse juhtimisinfosüsteemis eraldi ülesandena. Seepärast tuleks arvesse võtta ka neid muud liiki, s.t viisardi kaudu edastatud taotlusi ja raamülesande liiki ülesandeid.

21. Kõik saadud taotlused päädisid EIP ekspertide, partnerasutustega elluviidud programmide raames või väliskonsultantide pakutud tehnilise ja finantsnõustamisega ning kõiki taotlusi toetati keskuse eelarvest eraldatud vahenditega.

22. Keskuse tööpõhimõte oli ELi toetatud nõustamistegevuse keskkonnas uudne ja seda on 2015. aasta keskpaigast edasi arendatud. Kuna keskus on laadilt nõudluspõhine (ei ole seotud konkreetse rahastamiskavaga), kulus selle tegevuse laiendamiseks rohkem aega kui algselt eeldati. Keskus tuli kõigepealt EIPs luua ja keskus pidi ka looma võrgustiku riiklike tugipankadega. Kõik need ülesanded võtsid päris palju aega ja nende jaoks ei olnud vaja hulgaliselt eelarvevahendeid.

Peale selle on keskuse eritoetuslepingutel N+2/N+3 rakendusperiood, mis mõjutab otseselt üldist eelarve kasutamist. Osa ELi eelarvest kulukohustuste assigneeringutena eraldatud 68,1 miljonist eurost oli ette nähtud kasutamiseks kuni 2020. aasta lõpuni, seega ei saanud keskus talle kättesaadavaks tehtud summasid 2018. aasta lõpuks täielikult ära kasutada.

Eelarve iga-aastane kasutamine on seoses keskuse nõustamisülesannete suurenemisega juba hoogustunud.

24. Kolmas taane. Riiklike tugipankadega tehtava koostöö eesmärk on *tagada [kohapeal pakutava nõustamise kaudu] lai kaetus [---] teenustega*. Samuti on see mõeldud suurendama riiklike tugipankade suutlikkust töötada välja ja pakkuda nõuandvat tuge, mille jaoks kasutatakse praegu enamikku riiklike tugipankade projektikonkursse.

28. Komisjoni ühine vastus punktidele 28 ja 29.

Keskuse strateegia on sätestatud EFSI määruses ja keskuse partnerluse raamlepingus ning seda täiendatakse igal aastal eritoetuslepingute aluseks olevas tööprogrammis. Vastavalt keskuse koordineerimiskomitee otsusele tuleks keskuse tööprogramme käsitada keskuse strateegiana.

Ehkki EFSI määruses ei nõuta nõudluspõhise algatusena loodud keskuselt (vahe-)eesmärkide täitmist, on keskuse tööprogrammides mindud määruse nõuetest kaugemale ning määratud kindlaks tulemused ja tähtajad, mida jälgitakse tähelepanelikult mitmesuguste näitajate abil.

Eelkõige leppis keskuse koordineerimiskomitee protsessi alguses kokku, et keskendutakse Ühtekuuluvusfondist abi saavatele riikidele ja EFSI prioriteetsetele sektoritele. Geograafilise ulatusega seoses olgu öeldud, et 65 % ülesannetest oli seotud Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikidega.

Peale selle võttis koordineerimiskomitee mitmes põhivaldkonnas asjakohasel juhul arvesse turulüki käsitleva analüüsuuringu järeldusi. Nende hulka kuulus sihipärase lähenemisviisi rakendamine sellise tegevuse puhul nagu koostöö riiklike tugipankadega ning keskuse teavitamis- ja teadlikkuse suurendamise alase tegevuse edendamine kohapeal, samuti kohapealse katvuse tagamisel, milleks vajaduse korral kasutatakse EIP töötajaid.

Nagu on öeldud EFSI määruses, ei saa keskuse igal tegevusel samas olla otsene mõõdetav mõju investeeringute tekitamisele. Keskus peaks tegutsema ka ühtse kontaktpunktina, kes annab tehnilist abi, et abistada asjakohasel juhul projektide arendajaid projektide arendamisel, samuti võimendama kohalikke teadmisi, olema platvorm vastastikusel kogemuste vahetamisel ja projektide arendamisega seotud oskusteabe jagamisel ning andma nõu investeerimisplatvormide kohta.

30. Tähtis on juhtida tähelepanu keskuse nõustajate ja teiste EIP ekspertide üliolulisele rollile saadud taotluste sõelumisel. EFSI määruses kehtestatud kriteeriumid on piisavalt selged ja neid kohaldatakse taotluste hindamisel järjekindlalt, ilma et oleks vaja ametlikku rahastamiskõlblikkuse kontrollnimekirja või poliitikat.

Igal ülesandel on oma eripära ja tingimused, mida tuleb terviklikult hinnata, et teha kindlaks selle sobilikkus keskuse toe jaoks. Selle raames analüüsitakse ka täiendavust ja ülesande võimalikku rahastamiskõlblikkust ELi muude nõustamisprogrammide raames.

Kolmas taane. EFSI määruse artikli 14 lõikes 1 on sätestatud, et keskuse eesmärk on anda nõuandvat tuge investeerimisprojektide väljaselgitamiseks, ettevalmistamiseks ja arendamiseks. Seepärast on oluline arvesse võtta, et investeerimisprojekti elutsükli mõõdetakse aastates, eriti avaliku sektori keerukamas otsuste tegemise raamistikus, kus tuleb läbida eri etapid, enne kui jõutakse projekti rakendamiseni (milleks on vaja rahalisi vahendeid) ja tegeliku investeeringu tegemiseni.

Projekti etapil põhinev range rahastamiskõlblikkuse kriteerium võib kaasa tuua selle, et keskus täidab üksnes viimase etapi nõustamisülesandeid. See võib märkimisväärselt piirata keskuse suutlikkust sekkuda mõtestatult varajases etapis, mida sageli peetakse oluliseks. Sellisel juhul ei oleks väljaselgitamise ja ettevalmistamise etapis olevad projektid ning pikaajalisi tulemusi toovad ülesanded, nagu avaliku ja erasektori partnerlused või investeerimisplatvormid, rahastamiskõlblikud ning seega ei oleks kõik EFSI määruse eesmärgid täidetud. Keskus on olnud neis valdkondades aktiivne ning õigupoolest avaldub just sellistes olukordades mõju investeerimisprojektide arvule pikema aja vältel kui aeg, mis on hõlmatud auditiga.

Investeeringu suurusel põhineva rahastamiskõlblikkuse kriteeriumi olemasolu korral piirduks keskuse sekkumine vaid teatavate prioriteetsete projektide arendajatega ja valdkondade/sectoritega (nt VKEd).

Neljas taane. Keskus on kohustatud järgima EFSI määruses sätestatud nõudeid ja kaasseadusandjate kindlaks määratud ELi prioriteete. Välise teenuseosutaja tehtud turu-

uuringus välja selgitatud geograafilised ja valdkondlikud prioriteedid on soovituslikud ning nende väärtus ei ole sama kui EFSI määrusel.

Lähtuvalt EFSI määrusest loodi keskus nõudluspõhise algatusena, et täita rahuldatama nõustamisvajadusi, ning keskus pidi käsitlema kõiki taotlusi kooskõlas EFSI määrusega. Kõik menetletud nõustamistaotlused olid kooskõlas EFSI määruses keskuse jaoks kehtestatud prioriteetidega, nagu kinnitas keskuse sõelumismenetlus.

Sellele vaatamata jätkab keskus jõupingutuste tegemist, et saavutada valdkondlik ja geograafiline mitmekesisus, parandades teadlikkust, suurendades suutlikkust ning pakkudes projektide ja rahastamisvahenditega seotud nõustamisteenuseid. Ennekõike on keskus seadnud esikohale Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikide toetamise, teinud edusamme uute nõustamisteenuste kasutuselevõtul (nagu on ette nähtud EFSI 2.0 määrusega) ja süvendanud koostööd riiklike tugipankadega.

Keskus on alati arvesse võtnud vähem arenenud finantsturuga liikmesriikide iseärasusi ja vajadusi ning olukorda eri sektorites. Seepärast leppis keskuse koordineerimiskomitee keskuse tegevuse alguses kokku, et eeskätt keskendutakse Ühtekuuluvusfondist abi saavatele riikidele ja keskuse tööprogrammis kindlaks määratud prioriteetsetele sektoritele. Geograafilise ulatusega seoses olgu öeldud, et 2018. aasta lõpu seisuga oli 65 % ülesannetest seotud Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikidega. Lisaks järgiti personali eraldamisel tähelepanelikult EFSI määruses sätestatud prioriteete.

31. Esimene taane. Keskuse menetlustes on ette nähtud, et sõelumismenetluses hinnatakse süstemaatiliselt võimalike ülesannete täiendavust. Keskuse sõelumisrühm arutab kõiki ülesandeid, enne kui need edasi liiguvad, ning kaasab ELi muude nõustamisteenuste esindajaid (JASPERS, ELENA, InnovFini nõustamisteenistus jne).

Komisjon siiski tunnistab, et seda täiendavuspõhimõtet ei registreeritud süstemaatiliselt kõikides ülesannete kirjeldustes.

32. Vt komisjoni vastused punktidele 15 ja 28–31.

33. Esimene taane. Täiendus on määratletud EFSI määruse artikli 14 lõikes 2, kus on sätestatud, et keskus *osutab teenuseid lisaks neile, mis on juba kättesaadavad muude liidu programmide raames.*

Ekspertideadmiste kättesaadavus turul ning võimalus saada neid teistest avaliku ja erasektori nõustamisallikatest ei tähenda pealegi seda, et nõustamise soovijatel on sellistele teadmistele alati sobiv juurdepääs – takistuseks võivad osutada kulud, kaugus, mõistmine jms.

35. EIP leiab, et keskus pakkus tuge projektide EFSI rahastuse jaoks väljaselgitamisel või ettevalmistamisel kõigil 28 juhul, olenemata järgnenud EIP hindamisest, heakskiitmisest ja lepingu sõlmimiseks peetud läbirääkimistest, mis on eraldi/sõltumatu protsess (mida keskus ei kontrolli ega mõjuta).

2017. aasta detsembris vastu võetud EFSI 2.0 määruses on pööratud lisatähelepanu keskuse pakutavale toele, et võimaluse korral aktiivselt osaleda EFSI valdkondliku ja geograafilise mitmekesisuse suurendamises. Eeldades seda, et tugi, mida keskus pakkus EFSI projektide puhul, oleks pidanud kaasa tooma EFSI heakskiidud juba 12 kuu pikkuse auditiperioodi

jooksul, ei võeta arvesse nõustamistegevuse laadi. Investeeringiprojekti elutsükli – algideest teostatavuse hindamise ja projekti ettevalmistamiseni – mõõdetakse tavaliselt aastates ning enne kui projekt saab piisavalt küpseks, et üldse kaaluda selle rahastamist, tuleb käsitleda ja toetada eri etappe ning teha nendega seotud otsuseid. Neid tegureid tuleb arvesse võtta arvutustes, kus juba heakskiitmisetappi jõudnud keskuse ülesannete arvu võrreldakse algatuse algusest saati antud EFSI heakskiitude koguarvuga (1 031). Peale selle ei saa keskust pidada vastutavaks sõltumatu ja eraldiseisva heakskiitmisprotsessi edukuse eest ega selle eest, kui kaua kestavad või millise tulemuse annavad lepingu sõlmimiseks peetavad läbirääkimised, mis võivad – kuid ei pruugi – lõppeda kokkuleppega allkirjastatavate tingimuste suhtes.

Näiteks 2018. aastal oli EIP taristu- ja innovatsioonikomponendi raames antud heakskiitude arv vaid 161, mida EIP peab paremaks võrdlusaluseks.

Seepärast leiavad komisjon ja EIP, et keskus on panustanud EFSI projektidesse, eriti arvesse võttes suhteliselt lühikest aega, mis tal selleks oli (auditiperiood).

36. Muu hulgas just investeeringisplatvormide ning avaliku ja erasektori partnerluste puhul on varajane nõustamine ülioluline, et projekt (kui platvorm või avaliku ja erasektori partnerlus) osutuks lõppkokkuvõttes edukaks. Kui investeeringisplatvormi ülesehitamisel ei võeta arvesse selliseid küsimusi nagu riigiabi, juhtimine ja fondijuhi valimise kriteeriumid, mida kõike tuleb kaaluda üsna protsessi alguses, võivad hiljem rakendamise ajal tekkida suured probleemid.

43. Keskus tegi koostööd enam kui 40 asutusega ning sõlmis auditiperioodil tõepoolest 25 vastastikuse mõistmise memorandumit riiklike tugipankadega 20 liikmesriigis. Ülejäänud kaheksast liikmesriigist peeti prioriteetseks vaid Rumeeniat ja Kreekat ning keskuse püüdlused nende riikideni jõuda andsid teatavaid tulemusi. Keskus suhtles auditiperioodil komisjoni struktuurireformide toe peadirektoraadiga, et aidata Rumeenial luua riiklik tugipank ja võtta meetmeid Kreekas. Enamikus teistes liikmesriikides, kellega vastastikuse mõistmise memorandumit ei sõlmitud, ei väljendanud riiklik tugipank auditiperioodil huvi ametliku koostöö vastu. Kõiki partneriks olevaid riiklike tugipanku kutsuti osalema ELi-üleste Euroopa investeeringisnõustamise keskuse päevade üritustel, mida korraldatakse vähemalt kord aastas, ning auditiperioodil toimunud sihipärasemates teadlikkuse parandamise ja suutlikkuse suurendamise alastes piirkondlikes õpikodades. Osalenud riiklikelt tugipankadelt saadud tagasiside oli üldjuhul positiivne.

51. Üks keskuse põhieesmärk oli toetada investeeringiprojektide ettevalmistamist. 2017. aasta detsembris vastu võetud EFSI 2.0 määruses on pööratud lisatähelepanu keskuse pakutavale toele, et võimaluse korral aktiivselt osaleda EFSI valdkondliku ja geograafilise mitmekesisuse suurendamises.

JÄRELDUSED JA SOOVITUSED

60. Komisjoni ühine vastus punktidele 60 ja 61.

EFSI määruse kohaselt loodi keskus mitme ülesande jaoks, mille hulka kuulus ülesanne olla *ühtne kontaktpunkt küsimustes, mis on seotud [---] tehnilise abiga*. Keskus on nõudluspõhine ja peab kaaluma kooskõlas EFSI määrusega kõiki taotlusi, sealhulgas varajase toe taotlusi. Kõik menetletud nõustamisaotlused olid tegelikult kooskõlas EFSI määruses keskuse jaoks kehtestatud prioriteetidega.

Komisjon ja EIP leiavad, et keskus pakub väärtuslikku tuge, hoogustamaks investeerimist projektidesse kogu liidus. Keskus on teinud märkimisväärseid jõupingutusi, et eelkõige suurendada mitmekesisust, eesmärgiga seada esikohale Ühtekuuluvusfondist abi saavate riikide toetamine, ning on suurendanud koostööd riiklike tugipankadega.

Peale selle tuleb keskuse pakutavat tuge vaadelda laiemas kontekstis, kuna investeerimisprojekti elutsüklit mõõdetakse aastates, eriti avaliku sektori keerukamas otsuste tegemise raamistikus, kus tuleb läbida eri etapid, enne kui jõutakse projekti rakendamiseni (milleks on vaja rahalisi vahendeid) ja tegeliku investeeringu tegemiseni. Komisjon ja EIP leiavad, et investeeringute tegelikku mõju ei olnud 2018. aasta lõpus veel näha. 2019. aasta tulemusi vaadeldes avaneb juba teistsugune pilt.

1. soovitus. Edendada keskuse tegevuse laialdasemat kasutamist

Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus. Keskus on hakanud soovitud rakendama.

62. Täiendavus on määratletud EFSI määruse artikli 14 lõikes 2, kus on sätestatud, et keskus *osutab teenuseid lisaks neile, mis on juba kättesaadavad muude liidu programmide raames*. Ekspertideadmiste kättesaadavus turul ning võimalus saada neid teistest avaliku ja erasektori nõustamisallikatest ei tähenda pealegi seda, et nõustamise soovijatel on sellistele teadmistele alati sobiv juurdepääs – takistuseks võivad osutada kulud, kaugus, mõistmine jms.

2018. aasta lõpu seisuga oli EIP laenu ootejärjekorras 55 suuremat keskuse ülesannet (st arvestamata raamülesandeid), millega toetatakse projekte, mille eeldatavad investeerimiskulud on 14 miljardit eurot. 28ga neist toetatakse projekte, mida peetakse potentsiaalselt EFSI tagatise saamise tingimustele vastavaks. 2019. aastal, pärast kontrollikoja auditit, on juba näha olukorra tunduvat paranemist, mis toetab seisukohta, et on vaja piisavalt aega, et täpselt hinnata keskuse tegevuse mõju tugevate projektide arvule, eriti EFSI raames.

2. soovitus. Toetuse parem fookustamine prioriteetidele

i) Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus.

ii) Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus.

iii) Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus. Keskus on hakanud soovitud rakendama.

3. soovitus. Parandada tulemuslikkuse mõõtmist

i) Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus.

ii) Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus.

iii) Komisjon ja EIP keskuse esindajana on soovitusega nõus.

4. soovitus. Kasutada keskuse tegevusest saadud kogemusi InvestEU nõustamiskeskuse loomisel

- i) Komisjon on soovitusel nõus.
- ii) Komisjon on soovitusel nõus.
- iii) Komisjon on soovitusel nõus.
- iv) Komisjon on soovitusel nõus.
- v) Komisjon on soovitusel nõus.
- vi) Komisjon on soovitusel nõus.

Auditirühm

Kontrollikoja eriaruannetes esitatakse auditite tulemused, mis hõlmavad ELi poliitikat ja programme ning konkreetsete eelarvevaldkondade juhtimisega seotud teemasid. Auditite valiku ja ülesehituse juures on kontrollikoja eesmärk maksimeerida nende mõju, võttes arvesse tulemuslikkuse ja vastavuse riske, konkreetse valdkonna tulude ja kulude suurust, tulevasi arengusuundi ning poliitilist ja avalikku huvi.

Käesoleva tulemusauditi viis läbi ELi rahastamise ja haldamise teemadega tegelev V auditikoda, mille eesistuja on kontrollikoja liige Tony Murphy. Auditit juhtis kontrollikoja liige Annemie Turtelboom, keda toetasid kabinetiülem Florence Fornaroli ja kabineti atašee Celil Ishik, direktori assistent James Mcquade, valdkonnajuht Ralph Otte, auditijuht Felipe Andrés Miguélez ning audiitorid Aino Nyholm, Ilias Nikolakopoulos ja Martin Puc.

COVID-19 pandeemia ja rangete piirangute tõttu ei olnud võimalik auditirühma pildistada.

Ajakava

Sündmus	Kuupäev
Auditiplaani vastuvõtmine / auditi algus	5.12.2018
Aruande projekti ametlik saatmine komisjonile (või mõnele teisele auditeeritavale)	28.1.2020
Aruande lõplik vastuvõtmine peale ärakuulamismenetlust	31.3.2020
Komisjoni (või mõne teise auditeeritava) vastuste saamine kõigis keeltes	21.4.2020

AUTORIÕIGUS

© Euroopa Liit, 2020.

Euroopa Kontrollikoja taaskasutamispoliitikat rakendatakse [Euroopa Kontrollikoja otsusega nr 6–2019](#) avatud andmete poliitika ja dokumentide taaskasutamise kohta.

Kui ei ole märgitud teisiti (nt eraldiseisvates autoriõiguse märgetes), on ELile kuuluv kontrollikoja sisu litsentsitud vastavalt [litsentsile Creative Commons Attribution 4.0 International \(CC BY 4.0\)](#). See tähendab, et taaskasutamine on lubatud, kui autoriõigustele on viidatud ja muudatused on ära märgitud. Taaskasutaja ei tohi moonutada dokumentide algset tähendust ega sõnumit. Kontrollikoda ei vastuta taaskasutamise tagajärgede eest.

Kui konkreetses sisus, näiteks kontrollikoja töötajatest tehtud fotodel, on kujutatud tuvastatavaid eraisikuid, või kui see sisaldab kolmandate isikute teoseid, tuleb teil taotleda täiendavaid õigusi. Kui luba on saadud, tühistab see eespool nimetatud üldloa ja osutab selgelt mis tahes kasutuspiirangutele.

On võimalik, et ELile mittekuuluva sisu kasutamiseks või taasesitamiseks peate küsima luba otse autoriõiguse omajatelt.

Joonis 9: kaardi taust ©OpenStreetMap edasiarendajad (litsentseerimise aluseks Creative Commons Attribution-ShareAlike 2.0 litsents ([CC BY-SA](#))).

Tööstusomandi õigustega hõlmatud tarkvara või dokumendid, nagu patendid, kaubamärgid, registreeritud disainilahendused, logod ja nimed, ei kuulu kontrollikoja taaskasutamispoliitika alla ega ole teile litsentsitud.

Domeeni europa.eu alla koondatud Euroopa Liidu institutsioonide veebisaitidel leidub linke, mis viivad muudele veebisaitidele. Kontrollikoda ei vastuta nende sisu eest ja soovib teil seetõttu tutvuda nende veebisaitide isikuandmete ja autoriõiguse kaitse põhimõtetega.

Euroopa Kontrollikoja logo kasutamine

Euroopa Kontrollikoja logo ei tohi kasutada ilma kontrollikoja eelneva nõusolekuta.

PDF	ISBN 978-92-847-4656-9	ISSN 1977-5652	doi:10.2865/554311	QJ-AB-20-010-ET-N
HTML	ISBN 978-92-847-4636-1	ISSN 1977-5652	doi:10.2865/350710	QJ-AB-20-010-ET-Q

Euroopa investeerimisnõustamise keskus (edaspidi „keskus“) loodi 2015. aastal koos Euroopa Strateegiliste Investeeringute Fondiga osana Euroopa investeerimiskavast, mille eesmärk on hoogustada investeeringuid. Keskus toetab investeeringuid, osutades projektiarendajatele nõustamisteenuseid (lisaks juba teistest ELi programmide pakutavatele nõustamisteenustele). Keskus tegutseb komisjoni ja Euroopa Investeerimispanga partnerlusena. Ajavahemikus 2015–2020 kaetakse ELi eelarvest 75% keskuse aastaeelarvest (kuni 110 miljonit eurot). Käesolevas aruandes esitatakse meie leiud keskuse tegevuse kohta alates selle käivitamisest kuni detsembrini 2018. Järeldame, et 2018. aasta lõpuks ei olnud keskus veel osutunud tõhusaks investeeringute suurendamise vahendiks, ning esitame soovitusel keskuse tulemuslikkuse parandamiseks ja keskusest saadud õppetundide arvessevõtmiseks uues InvestEU nõustamiskeskuses, mis on kavandatud InvestEU programmi raames ajavahemikuks 2021–2027

Kontrollikoja eriaruanne vastavalt ELTLi artikli 287 lõike 4 teisele lõigule.

EUROOPA
KONTROLLIKODA

Euroopa Liidu
Väljaannete Talitus

EUROOPA KONTROLLIKODA
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUKSEMBURG

Tel +352 4398-1

Päringud: eca.europa.eu/et/Pages/ContactForm.aspx
Veebisait: eca.europa.eu
Twitter: @EUAuditors